

Specialeafhandling

af

Forfatter:

Marianne Lund

Emnetitel:

Bobestyrerbehandling – håndtering af tvister

Emnebeskrivelse:

Der redegøres for, hvordan der på grundlag af opbygningen af Dødsboskifteloven, kan opstå tvister og hvordan der i retspraksis eksisterer divergerende opfattelse af DSL's bestemmelser. Ligeledes foreslås en udbygning af DSL § 53 med DSL § 56 som forbillede.

Vejleder:

Jacob Graff Nielsen, Københavns Universitet

INDHOLDSFORTEGNELSE

I. Indledning

- 1.1. Problemformulering
- 1.2. Afgrænsning
- 1.3. Systematik

II. Autorisation af bobestyrer

- 2.1. Tilsyn med bobestyrer

III. Bobestyrers kompetence i teori og praksis

IV. Bobestyrers håndtering af tvister

- 4.1. Tvister ved fordringsprøvelsen
- 4.2. Tvister ved bostyret
- 4.3. Eksempler på tvister som kan opstå på grundlag af ordningens opbygning
  - 4.3.1. Bobestyrers brug af censurbeføjelsen
- 4.4. DSL § 53 i forhold til DSL § 56

V. Skifterettens behandling af klager over bobestyrere

- 5.1. Klagesagens forløb
- 5.2. Skifterettens sanktionsmuligheder overfor bobestyrer
  - 5.2.1 Skifteretten mulighed for at omgøre en af bobestyrer truffen beslutning
  - 5.2.2. Pålæg til bobestyrer
  - 5.2.3. Afsættelse af bobestyrer
  - 5.2.4 Udpegning af anden bobestyrer
  - 5.2.5. Påtaler til bobestyrer
- 5.3. Sagsomkostninger til bobestyrer ved ubegrundede klager
- 5.4. Afgrænsningen mellem DSL § 96 og DSL § 89

VI. Skifterettens behandling af tvister

- 6.1. Når der ikke anlægges sag efter DSL § 89
- 6.2. DSL § 53 i forhold til DSL § 89

VII. Spørgeskemaundersøgelse

- 7.1. Præsentation af spørgeskemaundersøgelse
- 7.2. Analyse af spørgeskemaundersøgelse
- 7.3. Konklusion af spørgeskemaundersøgelse

VIII. Konklusion

Engelsk resume

Litteraturliste

- Love og bekendtgørelser
- Domme og kendelser

Bilag

- Spørgeskema til skifteretten om bobestyrerbehandling
- Grafisk oversigt: årligt antal dødsboer
- Grafisk oversigt: årligt antal bobestyrerboer
- Grafisk oversigt: antal klager over bobestyrere
- Grafisk oversigt: antallet af domstvister i medfør af DSL § 89 årligt

I. Indledning

Behandling af boer ved bobestyrer er ikke den mest anvendte berigtigelsesform, kun ca. 7 % af alle boer¹ berigtiges til behandling ved bobestyrer, ikke desto mindre er ordningen meget interessant idet disse boer må antages at kunne give anledning til flere tvister end andre berigtigelsesformer. Udlevering til behandling ved bobestyrer anvendes ofte i boer, hvor man forudser konflikter og der fremkommer anmodning fra en arving herom, eller hvor afdøde har bestemt dette ved testamente, hvor der er i tvivl om boets solvens eller allerede konstateret at boet er insolvent.

Dødsboskifteloven² (DSL) har nu fundet fodfæste og er blevet positivt modtaget. Efter for nylig at have stiftet personligt kendskab til et skifte ved bobestyrer er jeg blevet opmærksom på, at der i praksis eksisterer divergerende opfattelse af DSL, til trods for at selve lovens ord synes klar og ligetil. Jeg vil derfor ved hjælp af dette speciale, afdække nogle af de problemer, som kan opstå på grundlag af ordningens opbygning og sammenholde forskellige anskuelser af lovbestemmelserne.

1.1. Problemformulering

I denne fremstilling belyses, ved hjælp af eksempler fra retspraksis, hvordan der på grundlag af ordningens opbygning kan opstå tvister og hvordan der i retspraksis og i litteraturen eksisterer divergerende opfattelse af dødsboskiftelovens bestemmelser. DSL anskues ud fra et kritisk synspunkt sammenholdt med gældende retspraksis og det efterprøves, hvorvidt at retspraksis er i overensstemmelse med DSL og intentionerne bag denne.

Som eksempler herpå, undersøges hvorvidt at opdelingen mellem DSL § 89 om domstvister og DSL § 96 om klage over bobestyrer giver anledning til problemer. Endvidere diskuteres det om DSL § 53 om bostyret er specifik nok for at undgå tvister mellem bobestyrer og arvinger samt om det er muligt at forbedre denne bestemmelse til gavn for arvinger og bobestyrere.

Ved hjælp af en spørgeskemaundersøgelse ved udvalgte Skifteretter på Sjælland, Fyn samt i Jylland, Bilag 1-14, gives et indblik i, hvorledes at ordningen opleves og fungerer i praksis i de adspurgte skifteretter. Spørgeskemaundersøgelsen tillægges kun vejledende betydning, idet den fungerer som stikprøve og ikke udgør et repræsentativt udvalg. Der undersøges her i hvilke tilfælde,

---

¹ Årsstatistik for skiftesager m.v. 2001

² Lov nr. 383 af 22.5.1996 om skifte af dødsboer som ændret ved lov nr. 1116 af 29.12.1999.

og af hvem at klageadgangen til skifteretten benyttes. Desuden undersøges, hvorledes at klagesagerne løses henholdsvis formelt og uformelt, samt hvor stor en andel af klagerne som trækkes tilbage eller afvises som åbenbart ubegrundet. Derudover er det hensigten med dette speciale, at belyse hvilke tvister der indbringes for skifteretten efter DSL § 89 og hvorvidt at der i praksis er problemer med afgrænsningen mellem bobestyrers og skifterettens kompetence. Det konkluderes efterfølgende hvorvidt at, bobestyrerordningen, efter de adspurgte skifterettens opfattelse, er reguleret tilfredsstillende.

Der fokuseres på bobestyrers kompetence, censurbeføjelse, tvisteløsning samt klageadgangen til Skifteretten med hovedvægt på tvisteløsning samt klager over bobestyrer for at undersøge hvorledes ordningen fungerer i praksis. Teori og retspraksis sammenholdes, og det konkluderes hvorvidt at der er problemer i praksis, på grundlag af ordningens opbygning eller fortolkningen af denne, samt hvorvidt der er overensstemmelse mellem DSL og retspraksis.

1.2. Afgrænsning

Denne fremstilling fokuserer udelukkende på den del af DSL, som jeg under udarbejdelse af dette speciale, er blevet opmærksom på kan give problemer i praksis, særligt for skifteretterne. Specialet fokuserer på tvisteløsning i solvente bobestyrerboer, herunder klager som fremkommer i forbindelse med bostyret. Øvrige berigtigelsesformer og insolvente bobestyrerboer behandles ikke i denne fremstilling, eftersom at specialets omfang ikke tillader dette. Der er medtaget domme og kendelser, i det omfang disse giver anledning til at belyse de opstillede problemstillinger. Øvrige afgørelser som ikke giver anledning til en stillingtagen, i denne sammenhæng, er udeladt.

1.3. Systematik

Nedenfor behandles autorisationen af bobestyrer samt tilsynet med denne. Efterfølgende redegøres i kap. III for bobestyrers kompetence. I kap IV behandles bobestyrers håndtering af tvister og de problemer der kan opstå i forbindelse hermed, tillige sammenholdes DSL § 53 og § 56. I kap V redegøres der for skifterettens behandling af klager over bobestyrer samt afgrænsningen mellem DSL § 96 og § 89. I kap VI redegøres der for skifterettens behandling af domstvister. I kap.VII gennemgås de udsendte spørgeskemaer. Specialets konklusion fremgår af kap. VIII.

II. Autorisation af bobestyrer

Bobestyrere autoriseres af justitsministeren efter indstilling fra retskredsens dommer og vedkommende landsretspræsident jfr. Bekendtgørelse om bobestyrere³ (Bobkg) § 1 stk. 1. Indstillingen sker i praksis på grundlag af advokatens faglige kvalifikationer. Der er i hver retskreds autoriseret et passende antal jfr. DSL § 11 stk. 1. men mindst 2 bobestyrere.⁴

Autorisationen medfører en pligt til at behandle boer udleveret af skifteretten, i den eller de retskredse hvortil autorisationen er givet jfr. Bobkg § 3 stk. 1. Skifteretten kan dog, når særlige grunde taler herfor, fritage en bobestyrer efter anmodning fra denne jfr. Bobkg § 3 stk.2.

Skifteretten kan hvor særlige grunde taler herfor bestemme at boet skal behandles af flere bobestyrere, hvoraf mindst én skal være autoriseret jfr. DSL § 37 stk. 3. Dette kunne eksempelvis være i tilfælde, hvor et bo er så arbejdskrævende at en fordeling af opgaverne mellem flere personer bør finde sted.⁵

Autorisationen som bobestyrer er personlig og kan ikke overdrages jfr. Bobkg § 2 stk.5.

Ikke kun autorisationen, men også selve hvervet som bobestyrer er personligt, og det kan ikke overdrages, eksempelvis vis fuldmagt.

At fuldmagtsudstedelse ikke er foreneligt med bobestyrers pligt til, at behandle et udleveret bo personligt, fremgår direkte af kommentarerne til DSL.⁶ Det fremgår her, at en tegningsberettiget bobestyrer ikke kan meddele andre fuldmagt endside generalfuldmagt til at tegne boet, da bobestyrerhvervet er personligt. Dette er efterfølgende statueret af landsretten i en kritiseret afgørelse, som er refereret på næste side.

---

³ Bekendtgørelse nr. 884 af 3.10.1996 om bobestyrere

⁴ Skiftereformen-kompendium af Jørgen Grønberg s. 70.

⁵ Finn Taksøe-Jensen, skifte af dødsboer s.340.

⁶ Dødsboskifteloven med kommentarer s.266.

TFA 2001.85 ØLK: En testamentsindsat bobestyrer udpeget af skifteretten havde givet en advokatkollega skriftlig fuldmagt til, i videst muligt omfang, at repræsentere sig, dog skulle væsentlige dispositioner godkendes af bobestyreren. Skifteretten pålagde bobestyreren at tilbagekalde fuldmagten under henvisning til, at fuldmagtsudstedelse er uforeneligt med en bobestyrers pligt til selv at forestå behandlingen af de til ham udleverede boer jfr. forarbejderne. Da bobestyreren nægtede at efterkomme skifterettens pålæg om at tilbagekalde fuldmagten, afsattes denne af skifteretten. Bobestyreren kærede til landsretten. Landsretten udtalte at hvervet som bobestyrer er af en så personlig karakter, at dette ikke i større eller mindre omfang, som sket i denne sag, kan overlades til andre i henhold til en fuldmagt. Landsretten bemærkede at det ikke er udelukket for en bobestyrer at antage medhjælp til løsning af enkelte opgaver. Landsretten fandt at bobestyrerens varetagelse af sit hverv ikke havde været kritisabelt og genindsatte bobestyreren.

Landsretten bemærker at det ikke er udelukket for en bobestyrer at antage medhjælp til løsning af enkelte opgaver, hvilket fremgår af DSL § 50. I dette tilfælde var der dog tale om væsentlig mere en enkelt opgave da fuldmagten lød på bemyndigelse ... til i videst muligt omfang at repræsentere mig som eksekutor testamenti/bobestyrer i fællesboet...

Det kan her undre, at landsretten fastslår at bobestyrerhvervet er så personligt, at det ikke i større eller mindre omfang kan overlades til andre via fuldmagt, men samtidig finder at bobestyrerens varetagelse af sit hverv ikke har været kritisabelt og efterfølgende genindsætter bobestyreren.

Som ovenfor refereret, nægtede bobestyreren at efterkomme skifterettens pålæg om at tilbagekalde fuldmagten. At bobestyreren på denne måde forkaster skifterettens afgørelse er meget kritisabelt, idet bobestyreren dermed ikke anerkender skifterettens kompetence. Som følge heraf og i henhold til forarbejderne og litteraturen⁷ finder jeg skifterettens afgørelse mest korrekt og er derfor uenig i landsrettens afgørelse

Formålet med et bos udlevering til en bobestyrer synes at være forspildt, i tilfælde af at en sådan kan forsøges videregivet via fuldmagt og der må derfor være en konsekvens i sådanne tilfælde. Landsrettens afgørelse er efterfølgende blevet kritiseret for, at det er vanskeligt at finde sammenhæng imellem præmisser og konklusion.⁸ og skifteretsseminarerne⁹

Det må konkluderes at hvervet som bobestyrer er personligt og ikke muligt at overdrage til andre ved fuldmagt, men at forsøg på en sådan overdragelse, ifølge landsretten, ikke udgør en kritisabel

---

⁷ Dødsboskifteloven med kommentarer s.266. Betænkning nr.1270 s.228. Finn Taksøe-Jensen, skifte af dødsboer s.367.

⁸ Kommentar af Henning Broman, FM2000.120

⁹ Skifteretsseminarerne i oktober 2001, FM2002.49

varetagelse af hvervet, der kan medføre at en bobestyrer skal afsættes. Landsrettens afgørelse står dog alene, da den som overfor beskrevet ikke har støtte andre steder.

2.1. Tilsyn med bobestyrer

Skifteretten skal efterse at alle indsendte boopgørelser er behørigt underskrevet jfr. DSL § 79 stk.1.og efter anmodning fra den kommunale skattemyndighed træffe afgørelse om bestemt angivne forhold i boopgørelsen jfr. DSL § 79 stk.2.

Skifteretten skal desuden føre tilsyn med bobestyrere ved at revidere boopgørelsen jfr. DSL § 79 stk. 3.nr. 1-3, når der i boet er arvinger eller legatarer som er repræsenteret ved værge eller skifteværge, når den kommunale skattemyndighed efter stk. 2. anmoder herom, samt i det omfang, det som led i en stikprøvekontrol eller af hensyn til beregning af afgifter efter lov om afgift af dødsboer og gave findes hensigtsmæssigt.

Tilsyn med bobestyrers forvaltning af boet, dets beholdning og værdipapirer føres af den skifteret der har udleveret boet jfr. Bobkg § 24 stk. 1.

Skifteretten udtager stikprøvevis boer til eftersyn for at påse at boets midler er til stede, at disse forvaltes og administreres i overensstemmelse med DSL og Bobkg. Samtidig påses at bobestyreren fremmer boets behandling, jfr. Bobkg § 25 stk. 1. Det er tvivlsomt om skifteretterne aktivt undersøger, om boets behandling fremmes mest muligt, hvor der ikke er sket fristoverskridelse eller fremkommet klage. I praksis benævnes disse eftersyn, kasseinspektion,¹⁰ hvilket indikerer eftersyn af boets midler og ikke samtidig eftersyn af boets fremme.

Bobestyreren skal ved dette eftersyn fremkomme med alle de oplysninger som skifteretten måtte ønske i denne forbindelse jfr. Bobkg § 25 stk. 3.

Mener skifteretten ved dette eftersyn, at der foreligger uregelmæssigheder, kan den give bobestyrer pålæg efter DSL § 54 stk. 2. eller om fornødent afsætte bobestyreren efter DSL § 41. Bobkg § 26

Praksis ved disse eftersyn viser at stort set alle autoriserede bobestyrere har orden i tingene og at det kun med stor ihærdighed er muligt at påtale mindre fejl.¹¹ Det samme gør sig desværre ikke gældende for de testamentsindsatte bobestyrere, hvor der ved eftersyn er konstateret grove

---

¹⁰ Skifteretsseminarene i oktober 2001, FM2002.50

¹¹ Skifteretsseminarene i oktober 2001, FM2002.50

overtrædelser af reglerne.¹² I denne sammenhæng må vigtigheden af disse eftersyn derfor understreges.

Grundigheden af skifterettens tilsyn af bobestyrere, er afhængige af, i hvilket omfang skifteretten skønner at der skal foretages eftersyn. Skifterettens tilsyn indebærer utvivlsomt eftersyn af boopgørelsen og dermed kontrol at boets midler, hvilket naturligvis er det bærende element for disse tilsyn.

Som tidligere anført, benævnes disse eftersyn kasseinspektion, hvilket giver indtryk af, at der i forbindelse hermed, ikke foretages nogen videre kontrol med om bobestyrer fremmer boets behandling mest muligt. Da det er i alle impliceredes interesse at et bo slutes så hurtigt som muligt, bør skifteretterne ved eftersyn, konsekvent påse at boets behandling fremmes mest muligt.

Det må konkluderes at bestemmelserne for skifterettens tilsyn med bobestyrere er velregulerede, og en vigtig del af kontrollen af bobestyrere, hvilket understreges af de herved konstaterede, grove overtrædelser af reglerne hos de testamentsindsatte bobestyrere.

III. Bobestyrers kompetence i teori og praksis

Bobestyrer behandler boet selvstændigt og træffer afgørelse i boets anliggender. Væsentlige spørgsmål skal dog forelægges for lodtagerne, som i et solvent bo er arvingerne og i et insolvent bo er kreditorerne jfr. DSL § 53 stk. 1.¹³

Til at imødegå misbrug af disse vide kompetencer som er tillagt bobestyrer, er det pålagt denne løbende, at informere arvingerne, om væsentlige forhandlinger og beslutninger i boet jfr. DSL § 45.

Bobestyreren har endvidere pligt til, at fremme behandlingen mest muligt og skal efter anmodning orientere arvingerne om boets behandling samt dets forventede afslutning jfr. DSL § 54 stk.1.

Det påhviler bobestyrer at give arvingerne klagevejledning efter DSL § 53 stk.4 hvilket er særligt påkrævet hvor bobestyrer anvender sin censurbeføjelse til at tilsidesætte arvingernes beslutning, hvor der er grundlag herfor jfr. DSL § 53 stk. 3.

---

¹² Skifteretsseminarerne i oktober, FM2002.50

¹³ Finn Taksøe-Jensen, Skifte af dødsboer s.320

Arvingerne kan klage over bobestyrers handlinger, undladelser og afgørelser jfr. DSL § 96 og 97. Bobestyrer skal straks sikre boets aktiver og lade disse registrere og værdiansætte jfr. DSL § 44 og udstede proklama jfr. DSL § 46 stk.1. Derudover tilkommer det bobestyrer, snarest muligt at underrette arvinger og legatarer om deres ret til at arve jfr. DSL § 47 og tilvejebringe oplysninger, hvor der er tvivl om hvem der er arvinger jfr. DSL § 48 stk.1. Endvidere fremgår det af DSL § 49 stk.1 at bobestyrer tegner boet og repræsenterer dette i retssager.

Til trods for disse opregnede bestemmelser kan det være vanskeligt, særligt for arvingerne, at få rede på hvad bobestyrer kan og ikke kan i forbindelse med boets behandling.

Afgrænsningen af hvad der ligger indenfor bobestyrers kompetence kan give problemer i praksis, som det fremgår af afgørelserne refereret nedenfor.

TFA 2001.266 ØLK: M's pension var indsat på H's konto, som alene stod i H's navn. Bobestyreren i boet efter H nægtede at udbetale beløbet idet proklamefristen ikke var udløbet og dermed usikkert om boet var solvent. Skifteretten bemærkede at da kontoen alene stod i H's navn, indgår det fulde indestående i boet, uanset at en del af beløbet blev indsat af M. Skifteretten tiltrådte at der ikke var sket a conto udlodning af boets midler jfr. DSL § 64, da det endnu ikke var konstateret, hvorvidt at boet var solvent og dette stadfæstedes af landsretten.

I dette tilfælde er det ikke unaturligt at en arving klager over bobestyrer, idet det nok vækker undren hos klageren at denne ikke kan få sin pension udbetalt p.g.a skifte af ægtefællens bo. Der er imidlertid ingen tvivl om at afgørelsen er korrekt og dette er et eksempel på en klage, som udspringer af ukendskab til reglerne, herunder bobestyrers kompetence.

Et andet eksempel ses i T:FA 2001.376 ØLK: En advokat klagede på vegne af en arving, over at bobestyrer havde truffet beslutning om, ikke at efterkomme en anmodning om at rette henvendelse til statsamtet. Denne henvendelse skulle ske, med henblik på udlevering af materiale, til brug for sag anlagt af en arving mod en anden arving om gyldigheden af testamente. Advokaten havde udover sin henvendelse til bobestyrer egenhændigt rettet henvendelse til statsamtet som havde afslået dennes begæring om oplysninger om værgebeskikkelse for afdøde. Advokaten havde ikke påklaget statsamtets afgørelse til Civilretsdirektoratet. Skifteretten fandt at i denne situation, hvor klager ikke havde påklaget statsamtets afgørelse, er det ikke bobestyrers opgave at tilvejebringe det materiale, som den ene part i den verserende retssag ønsker tilvejebragt. Skifteretten tog derfor ikke klagers påstand til følge. Klager kærede afgørelsen til landsretten. Landsretten udtalte, at retsplejelovens regler om borgerlige sager som hovedregel skal finde anvendelse jfr. DSL § 98 Efter de foreliggende omstændigheder, findes tilvejebringelse af oplysninger at måtte ske på samme måde som i andre civile sager, og det findes ikke i medfør af DSL § 48 at kunne pålægges bobestyreren at tilvejebringe oplysninger til brug for den ene af sagens parter. Landsretten stadfæstede derfor skifterettens kendelse.

Det er forståeligt, at en arving antager at en bobestyrer skal tilvejebringe alle oplysninger, som vedrører et bo. Det er nok en udbredt opfattelse, at en bobestyrer er samtlige involveredes personlige repræsentant, selvom bobestyrer udelukkende må betragtes som boets repræsentant, idet denne skal varetage både arvinger, legatarer, kreditorer og det offentliges interesser. Det kan virke uforståeligt for en arving, der betaler for bobestyrers salær, at bobestyreren ikke kan varetage den enkelte arving interesser særskilt, men må varetage boets interesse som helhed.

Det er naturligvis i alle impliceredes interesse at bobestyrer varetager boets interesse og ikke enkelte arvingers. Bobestyreren skal forestå boets behandling upartisk, således at der ikke er tvivl om dennes habilitet.

For at give arvingerne det bedst mulige overblik og dermed imødegå eventuelle misforståelser er det derfor anbefalelsesværdigt at bobestyrere, ved begyndelsen af et skifte, udleverer en oversigt over forløbet af en bobehandling ved bobestyrer til arvingerne. Der er f.eks. udfærdiget en glimrende vejledning til sådanne brug af Janne Glæsel.¹⁴ Ydermere vil det være til gavn for alle parter at bobestyreren informerer arvingerne mest muligt under hele forløbet, idet mange klager udspringer af misforståelser og ukendskab til reglerne, som dermed kunne søges imødegået.

IV. Bobestyrers håndtering af tvister

4.1. Tvister ved fordringsprøvelsen

Bobestyreren foretager prøvelse af de anmeldte fordringer og krav og forelægger en fortegnelse over disse, med en foreløbig indstilling til, hvorvidt at disse fordringer og krav bør anerkendes, til arvingernes godkendelse jfr. DSL § 56 stk.1. Fremsætter ingen indsigelser mod et krav som er indstillet til godkendelse af bobestyreren, godkendes indstillingen.

Er der uenighed blandt arvingerne om, hvorvidt en fordring eller andet krav, som af bobestyreren er indstillet til anerkendelse skal godkendes, skal bobestyreren forsøge at mægle forlig jfr. DSL § 56 stk.2. Anerkendes en fordring eller andet krav ikke fuldt ud af arvingerne og indgås ikke forlig udarbejdes endelig indstilling af bobestyreren om hvorvidt og i hvilket omfang at en fordring bør anerkendes jfr. DSL § 56 stk.3.

---

¹⁴ Janne Glæsel, Formidling af skiftereformen, Generationsskifte i ret og praksis, festskrift til Finn Taksøe-Jensen

Indstillingen forelægges for arvingerne og for de fordringshavere hvis fordring eller krav ikke fuldt ud anerkendes, med oplysning om, at enhver der ikke kan godkende indstillingen skal anlægge sag ved skifteretten inden 4 uger fra modtagelsen af meddelelsen jfr. DSL § 56 stk.4.

Anlægges sag ikke rettidigt er bobestyreres endelige indstilling godkendt jfr. DSL § 56 stk.5.

Fordringsprøvelsen og hvorledes tvister løses i forbindelse med denne prøvelse er beskrevet indgående i DSL § 56. I modsætning hertil er tvisteløsningsmodellen i DSL § 53 mere løst beskrevet og åbner mulighed for større fortolkningsgrundlag, som eventuelt kan give problemer i praksis. Dette beskrives nedenfor, hvor der desuden sondres mellem tvisteløsningsmodellen i DSL § 56 og i DSL § 53.

4.2. Tvister ved bostyret

Bobestyreren har en vigtig mæglingsfunktion i forbindelse med bomøder afholdt efter DSL § 53 stk. 2. I tilfælde af uenighed om afgørelsen af væsentlige spørgsmål skal der indkaldes til et bomøde. Bobestyrer skal her forsøge at mægle forlig imellem arvinger og i tilfælde af at dette ikke lykkedes, på forlangende afholde afstemning, hvor de mødte arvinger stemmer efter deres ret til arv jfr. DSL § 53 stk.2. I tilfælde af stemmelighed afgøres spørgsmålet af bobestyreren og denne afgørelse kan så påklages til skifteretten.

Er ikke alle arvinger mødt eller har meddelt lovligt forfald, efter at være blevet korrekt indkaldt efter DSL § 55 stk.2 ses der bort fra disse fraværendes stemmer.

Er en arving forhindret i at give møde kan denne give fuldmagt til at en anden møder og afgiver stemme i dennes fravær.¹⁵

Giver ingen arvinger møde efter korrekt indkaldelse og uden at have oplyst lovligt forfald afgøres spørgsmålet af bobestyrer¹⁶ og denne afgørelse kan så påklages til skifteretten.

Formuleringen i DSL § 53 om bostyret, har i praksis vist sig, at kunne give anledning til problemer, hvilket belyses i de følgende afsnit.

---

¹⁵ Finn Taksøe-Jensen, Skifte af dødsboer s.385

¹⁶ L 120, Folketingstidende 1995-96 Tillæg A s.2879

4.3. Eksempler på tvister som kan opstå på grundlag af ordningens opbygning

DSL § 53 stk. 1. Bestemmer at bobestyreren før han træffer bestemmelser i boets anliggender forinden skal forelægge væsentlige spørgsmål for arvingerne. Det er ikke i lovbestemmelsen reguleret videre i hvilke tilfælde der er tale om væsentlige spørgsmål.

Det beror på en skønsmæssig vurdering, hvornår et spørgsmål skal anses for væsentlig og dermed forelægges for arvingerne.

Hovedkriteriet for om et spørgsmål, i form af en beslutning, disposition eller undladelse, skal anses for værende væsentligt er om det kan påvirke arvingernes retsstilling.¹⁷ Som værende væsentligt nævnes her realisation af aktiver, herunder realisationsmåde, hvorvidt at udlæg at et skatterelevant aktiv skal ske med beskatning i boet eller med succession, boets skæringsdato, fordringsprøvelse, overtagelse til vurdering, sagkyndig vurdering samt omvurdering. Ydermere nævnes stillingtagen til søgsmål som ikke har karakter af en fordringsinddrivelse, forlig, appel, a conto udlodning og mellemrenttilsvar.

Ifølge bemærkningerne i lovforslaget¹⁸ kan praksis om, hvad der i henhold til Konkurslovens¹⁹ (KL) § 15 er dispositioner af væsentlig betydning være vejledende.

Da væsentlighedsvurderingen ikke er uddybet nærmere i lovbestemmelsen men kun i kommentarerne og i lovforslaget til denne, og da det er lagt op til bobestyreren at foretage denne vurdering, kan der opstå en risiko for konflikter imellem arvinger og bobestyrer. Denne risiko mindskes dog betydeligt såfremt at bobestyreren er velkvalificeret. Der er dog en større risiko for konflikter såfremt at bobestyreren vurderer spørgsmålet om væsentlighed ud fra egne kriterier.

For at minimere risikoen for konflikter mellem arvinger og bobestyrer kunne man som vejledning, opregne de mest gængse eksempler på væsentlige spørgsmål i lovbestemmelsen. Desuden kunne man bestemme at, hvor der i sagens natur, kan være forskellig opfattelse af væsentlighed mellem arvinger og bobestyrer, skal ske forelæggelse af spørgsmålet for arvingerne. Et sådant tilfælde kunne forekomme ved fordeling af indbo.

---

¹⁷ Dødsboskifteloven med kommentarer s.281ff

¹⁸ L 120, Folketingstidende 1995-96 Tillæg A s.2877

¹⁹ Lovbkg nr. 118 af 4/2 1997 om konkurs som ændret ved lov nr.402 af 26/6 1998

Fordeling af almindeligt indbo uden større økonomisk værdi, vil nok ikke være en særlig væsentlig disposition for en bobestyrer, men kan have overordentlig stor betydning for arvinger og ligge til grund for store konflikter arvingerne imellem.

Det skal selvfølgelig understreges at sædvanlige ekspeditioner naturligvis ikke skal forelægges arvingerne.

Såfremt at bobestyrer, hvor der er tvivl om, hvorvidt et spørgsmål er væsentligt for arvingerne, har pligt til at forelægge dette for arvingerne, ville man kunne imødegå nogle tvister og dermed aflaste retssystemet uden at forsinke bobehandlingen nævneværdigt.

I hvilken form bobestyrer skal forelægge væsentlige spørgsmål er ikke nærmere reguleret idet bobestyrer kan informere arvinger i hvilken form han finder passende d. v. s på et bomøde, skriftligt eller telefonisk. Arvinger skal dog have skriftlig meddelelse om væsentlige forhandlinger og beslutninger i boet jfr. DSL § 45.

Bobestyreren skal tage højde for bevissikring for hvordan en beslutning er truffet i tilfælde af, at der efterfølgende rejses en klagesag. Bevissikring kan jfr. kommentarerne til DSL²⁰ ske ved underskrift på et beslutningsreferat, bekræftelse på modtagelse af brev, telefax samt telefonnotat der udsendes i medfør af § 45.

Eftersom at bobestyrer, skal tage højde for bevissikring, ville det måske være enklere at indføre et krav om skriftlighed ved afgørelse af de væsentlige spørgsmål, og dermed også sikre at der eksisterer en fælles forståelse for det væsentlige spørgsmål og følgelig minimere risikoen for konflikter og klagesager.

Der eksistere dog ikke klar enighed om, i hvilken form bobestyrer skal forelægge væsentlige spørgsmål for arvingerne.

Dette fremgår af **T:FA1999.294VLK**: Bobestyreren havde gentagne gange rykket for en stillingtagen til om arving A ønskede at udtage ejendommen, da der i benægtende fald ville blive taget kontakt til en ejendomsmægler med henblik på bortsalg. A meddelte at hun ikke ønskede at overtage ejendommen til vurderingsprisen og fremsatte et forligstilbud som boets øvrige arvinger ikke kunne tiltræde. Bobestyreren tog kontakt til ejendomsmægler med henblik på bort salg af ejendommen med forbehold at ejendommen kunne udloddes til en arving. Bobestyreren modtog ca. 14 dage senere et

---

²⁰ Dødsboskifteloven med kommentarer s.281

tilbud på ejendommen i form af en købsaftale, som ville bortfalde såfremt skriftlig accept ikke forelå 2 dage senere. Købsaftalen accepteredes af 2 af arvingerne, men accepteredes ikke af A der ønskede bomøde afholdt med henblik på afstemning. Bobestyreren accepterede købsaftalen idet det ikke var muligt at afholde bomøde inden acceptfristen og da en afstemning ville falde ud til en godkendelse af købsaftalen. A klagede efterfølgende til skifteretten .

Her anfører skifteretten i sin begrundelse, at salg af et dødsbos faste ejendom er så væsentligt et spørgsmål at det som altovervejende hovedregel skal drøftes på et bomøde jfr. DSL § 53 stk.2. Skifteretten fandt at bobestyreren ikke blot havde været berettiget, men af hensyn til boets fremme også været forpligtiget til at sælge ejendommen til tredjemand til vurderingsbeløbet uden afholdelse af bomøde og afviste klagen. Landsretten stadfæstede, af de anførte grunde, skifterettens kendelse.

Denne afgørelse er korrekt, men de anførte præmisser om at salg af et dødsbos faste ejendom som hovedregel skal drøftes på et bomøde er forkerte. Som overfor anført, er salg af en fast ejendom, naturligvis et væsentligt spørgsmål, som skal forelægges arvingerne, men det fremgår ikke af bestemmelsen eller af bemærkningerne hertil at dette skal ske på et bomøde. Der er kun krav om bomøde i de tilfælde, hvor der ikke er enighed om afgørelsen af et væsentligt spørgsmål jfr. DSL § 53 stk. 2. jfr. § 55 stk.1.

Eftersom at der var uenighed i denne sag om salget af den faste ejendom skulle der som hovedregel været afholdt bomøde. Det forudsættes at såvel skifteretten som landsretten har haft de rette intentioner, men må konstateres at dette ikke fremgår direkte af kendelsens præmisser.

Det skal dog anbefales at stillingtagen til salg af fast ejendom sker på et bomøde, da erfaringen viser at der lettere opnås enighed ved en mundtlig drøftelse hvor alle bliver hørt og har mulighed for at udrede misforståelser end ved skriftlig behandling. Man kan godt forestille sig at bobestyrere, til trods for at der ikke er krav om afholdelse af bomøde, vælger at forelægge salg af fast ejendom på et bomøde også for enige arvinger, da der er risiko for at disse bliver uenige netop på grund af spørgsmål om salg af en fast ejendom.

Hovedreglen for afholdelse af bomøder er at bobestyrer indkalder, når der er behov herfor jfr. DSL § 55 stk.1 Der er derudover pligt til at afholde bomøde, når arvingerne er uenige om afgørelsen af væsentlige spørgsmål, på forlangende af en arving samt hvor skifteretten træffer bestemmelse herom jfr. DSL § 55 stk.1. Desuden skal godkendelse af boopgørelsen ske på et afsluttende bomøde jfr. DSL § 68 stk.1.

4.3.1. Bobestyrers brug af censurbeføjelsen

Bobestyrer kan efter DSL § 53 stk.3. tilsidesætte arvingernes beslutning og afgøre et spørgsmål såfremt at arvingernes beslutning er åbenbart uhensigtsmæssig eller strider imod nogens ret. Hvorvidt at beslutningen er åbenbart uhensigtsmæssig eller strider imod nogens ret afgøres af bobestyreren.

Ved udøvelse af censurbeføjelsen skal bobestyreren udøve en helhedsvurdering over hvad der tjener samtlige impliceredes interesser bedst og har derudover pligt til at give disse klagevejledning jfr. DSL § 53 stk. 4.

Bobestyreren har pligt til at tilsidesætte en afgørelse såfremt den indeholder en retskrænkelser over for en arving, legatar, kreditor, tredjemand eller boets aktuelle eller potentielle aftalepartner.²¹ Bobestyrer skal desuden sikre at det offentlige ikke unddrages afgifter ved arvingernes dispositioner.

Et eksempel på at bobestyrer ikke havde grundlag for at tilsidesætte en afgørelse, som stridende imod en arvings ret er U.1999.2073, som refereret nedenfor.

I et bo behandlet ved bobestyrer stemte 5 af de 6 arvinger, på et afsluttende bomøde, for at et rentefrit gældsbrev, udstedt af en arving til arvelader, og som forfaldt til indfrielse til kurs 100 ved arveladers død, ikke skulle forrentes fra dødsdagen til betaling skete. En arving, som ikke deltog i mødet havde forinden krævet at beløbet skulle forrentes. Boopgørelsen godkendtes på bomødet således at gældsbrevet ikke skulle forrentes. Bobestyreren indbragte efterfølgende arvings krav om forrentning af gældsbrevet til skifteretten. I skifteretten afsagdes kendelse om at gældsbrevet skulle forrentes, eftersom at det forfalde til fuld indfrielse ved arveladers død og ikke indeholdte nogen bestemmelse om henstand med betaling. Skifterettens kendelse påkæredes til landsretten, som anførte at arvingens indsigelse måtte betragtes som en klage over at bobestyreren ikke havde tilsidesat flertallets beslutning og truffet afgørelse om at boet skulle forlange renter. Landsretten bemærkede at lånet, ifølge gældsbrevet, var rente- og afdragsfrit og at der ifølge formuleringen i gældsbrevet ikke anses at være truffet aftale om forfaldstid jfr. rentelovens § 3 stk.1 som kunne give bobestyreren grundlag for at tilsidesætte arvingernes flertalsbeslutning, som stridende imod en arvings ret. Da bobestyreren heller ikke i øvrigt havde grundlag for at tilsidesætte beslutningen jfr. DSL § 53 stk.3 ophævedes skifterettens kendelse.

I denne sag handlede bobestyreren korrekt, ved at undlade at tilsidesætte arvingernes flertalsbeslutning.

---

²¹ Dødsboskifteloven med kommentarer s.282

I andre tilfælde kan det forholde sig anderledes. Bobestyrer kan være af den opfattelse, at en beslutning truffet af arvingerne, som de eneste implicerede og berørte af beslutningen, eksempelvis truffet i henhold til afdødes mundtligt overbragte formløse ønske, strider med en arvings ret, men hvor samtlige arvinger accepterer dette.

I disse tilfælde synes det urimeligt at arvinger, som har opnået enighed om en sådan beslutning bliver tilsidesat af en bobestyrer og derfor er hensat til at klage til Skifteretten over bobestyrers afgørelse, jfr. DSL § 96 stk. 1. Taget i betragtning, at mange boer udleveres til bobestyrer netop på grundlag af at man forudser konflikter arvingerne imellem, er det lidt uheldigt, at i tilfælde hvor disse arvinger er blevet enige om en beslutning, så er hensat til at indgive klage til Skifteretten, såfremt at bobestyreren benytter sin censurbeføjelse.

Har arvingerne i fællesskab truffet en beslutning, der nok strider mod en arvings ret, men med tydelig accept fra denne arving og strider beslutningen ikke mod legatarer, kreditorer, tredjemand, boets aktuelle og potentielle aftalepartnere og det offentliges ret, bør bobestyrer ikke anvende censurbeføjelsen for at forhindre beslutningen. I sådanne tilfælde har de implicerede alle samtykket og der foreligger ikke et beskyttelseshensyn, som kan berettigg bobestyrer at anvende censurbeføjelsen.

Det er dog vanskeligt at finde alternativer end klageadgangen til skifteretten, der tilgodeser ovennævnte problemstilling, og samtidig ikke forringer retsstillingen for boets interessenter, i tilfælde hvor der i blandt disse, er uenighed om afgørelsen af beslutninger i boet.

Det kunne være ønskeligt at det af lovbestemmelsen tydeligt fremgik at bobestyrers brug af censurbeføjelse skal ske på et bomøde, som det tydeligt fremgår af DSL § 53 stk. 2. og ikke i anden form, for dermed at minimere misforståelser og udrede misfortolkning med det samme og dermed forebygge konflikter.

Det må derfor konkluderes, at bobestyrers brug af censurbeføjelsen, til trods at der kan være situationer hvor denne kan virke uhensigtsmæssig, kan være nødvendig for at varetage samtlige impliceredes interesser. Er arvingerne efterfølgende ikke enige i bobestyrers brug af censurbeføjelsen må de indgive klage over bobestyreren til skifteretten jfr. DSL § 96.

4.4. DSL § 53 i forhold til DSL § 56

De beskrevne problemstillinger som kan fremkomme under bostyret synes at kunne forklares ud fra den noget løse formulering i DSL § 53. Sammenholdt med reglerne og tvisteløsningen ved fordringsprøvelse i DSL § 56, som er meget konkret og specifikt beskrevet, synes DSL § 53 ikke så velreguleret.

Hvordan en opstået tvist skal løses, gennemgås, trin for trin i DSL § 56, så der ikke efterlades megen tvivl herom, for selv ikke-juridisk kyndige personer. Dette er en stor hjælp for arvinger, kreditorer og andre involverede.

Modsat er det som tidligere gennemgået, noget uklart for de fleste, hvorledes tvisteløsningen sker og hvordan bobestyrerens kompetence afgrænses efter DSL § 53.

Det ville være ønskeligt og burde desuden være muligt, at tydeliggøre DSL § 53 så den fremstod på ligeså velreguleret vis som DSL § 56.

Man kunne i DSL § 53 opregne de mest gængse eksempler for væsentlige spørgsmål, samt bestemme at hvor der er tvivl om, hvorvidt noget er væsentligt for arvingerne, at dette så skal forelægges for arvingerne. I tilknytning hertil, kunne det være en hjælp for arvingerne, at bobestyrer ved forelæggelsen af disse spørgsmål, skulle fremkomme med en skriftlig indstilling til, hvilket udfald der ville være mest hensigtsmæssigt ud fra boets interesser.

Derudover kunne man tilføje i DSL § 53 stk.2 at såfremt en arving efter at være korrekt indkaldt til bomøde, uden at have meddelt lovligt forfald, ikke giver møde, dermed mister sin stemmeret samt at det er muligt at give fuldmagt til at en anden møder og stemmer i ens fravær. Dette synes nødvendigt i forhold til arvingerne, på trods af at det fremgår indirekte af DSL § 55stk.2 jfr. L120 s.2877

Ligeledes fremgår det indirekte af DSL § 53 stk. 2, 2.pkt. at bobestyrer skal mægle forlig, dette kan, som det ses i DSL § 56 stk.2 tydeliggøres, så det står klart for alle, at bobestyrer skal mægle forlig, en sådan tydeliggørelse vil være til gavn for såvel arvinger som bobestyrere.

Tilføjes disse forslag DSL § 53 ville bestemmelsen være mere forståelig for arvingerne og mere brugbar i praksis for arvinger og bobestyrere.

V. Skifterettens behandling af klager over bobestyrere

Klagebeføjelse tilkommer arvinger, legatarer, kreditorer og andre med retlig interesse i boet, herunder værger og skifteværger.

Klagens genstand kan være at bobestyrer ikke har opfyldt sin informationspligt, at bobestyrer ikke har forlagt væsentlige spørgsmål for arvingerne, at bobestyrer ej har fremmet boets behandling på behørig vis, at bobestyrer har truffet en afgørelse som man ønsker ændret eller tilsidesat, disciplinære forhold samt inhabilitet

5.1. Klagesagens forløb

En klage indgives skriftligt til Skifteretten jfr. DSL § 96 stk. 1

Fristen for klage over en afgørelse truffet af bobestyrer er 2 uger fra det tidspunkt hvor klageren fik kendskab til afgørelsen jfr. DSL § 96 stk.2. Skifteretten kan dog undtagelsesvis tillade at en klage tages under behandling indtil 6 måneder efter afgørelsen jfr. DSL § 96 stk.2.

Klager over øvrige forhold end en afgørelse truffet af bobestyrer kan indgives indtil boets endelige afslutning. Afgives en klage først efter boets endelige afslutning kan den afvises af skifteretten.²²

Dette fremgår desuden af:

T: FA 2001.316VLK: Her klagede en arving ca. 1 mdr. efter boets afslutning over forskellige dispositioner under boets behandling. Skifteretten afviste klagen under henvisning til at bobehandlingen var afsluttet og skifteretten dermed ikke havde grundlag for at pålægge bobestyrer at foretage nærmere skrift eftersom at dette ville være uden relevans. Landsretten stadfæstede den påkærede kendelse med bemærkning om at klager over en bobestyrer, der indgives efter boets afslutning, i almindelighed må kunne afvises samt at der i sagen ikke var oplyst omstændigheder der gav grundlag for at afvige dette udgangspunkt

Som det fremgår af det følgende eksempel, er der ikke enighed i alle skifteretter om at en klage skal afvises efter at reaktionsfristen er udløbet.

---

²² Dødsboskifteloven med kommentarer s.441

Dette ses i FM2002.60ØLK: Et bobestyrerbo blev opgjort med skæringsdag d. 24/10 2000 og genkendt af arvingerne d. 4/3 2001. Den 1/9 2001 fremsatte en arving en klage indeholdende 14 punkter over bobehandlingen. Skifteretten behandlede klagen efter DSL § 97 og tog stilling til samtlige klagepunkter. Klager var fortsat utilfreds og indbragte sagen for landsretten. Landsretten udtalte at da der ikke var grundlag for at give bobestyreren pålæg, at afsætte denne eller fastsætte en frist for boets afslutning burde klagen have været afvist, hvilket landsretten derpå gjorde.

Eftersom at klager indgav klage næsten 6 mdr. efter at boet var afsluttet burde skifteretten straks have afvist denne som for sent indgivet.

Landsretten fastslår i begge refererede kendelser, at en klage over andre dispositioner, end afgørelser truffet af bobestyrer, skal indgives før boets afslutning idet der ellers ikke er grundlag for at sanktionere disse forhold med pålæg, fristfastsættelse eller afsættelse.

Klager over boopgørelsen samt bobestyrers salær skal fremsættes overfor bobestyrer inden 4 uger efter det afsluttende bomøde. Fremsættes klagen ikke inden fristens udløb er boopgørelsen endelig jfr. DSL § 68 stk.2.

Ifølge DSL § 97 forelægger skifteretten snarest muligt klagen for bobestyrer som derefter, snarest og senest 2 uger efter modtagelsen har pligt til at besvare klagen. Er der tale om klage over en afgørelse skal bobestyrer samtidig meddele hvorvidt at denne ophæves, omgøres eller fastholdes. Denne udtalelse forelægges efterfølgende klageren som derved også får mulighed for at kommentere udtalelsen. Skifteretten kan ydermere, hvor forholdene taler derfor, udbede sig yderligere skriftlige indlæg fra såvel klager som bobestyrer samt indkalde begge til et retsmøde i Skifteretten.

Skifterettens afgørelse i klagesager træffes, såfremt at der foreligger en tvist ved kendelse og ellers ved beslutning jfr. DSL § 102 stk.1. Afgørelser om afsættelse af en bobestyrer og afgørelser vedrørende en bobestyrers salær skal dog altid træffes ved kendelse, jfr. DSL § 41 og § 97 stk.5. Retsmidlet over for begge typer af afgørelser er kære jfr. DSL § 105 stk. 1.

Vedrører klagen forhold som er omfattet af DSL § 89 stk. 1 nr. 1-5 og § 106 stk.1. kan skifteretten ikke afsige en kendelse da disse forhold skal prøves ved dom jfr. DSL § 97 stk.5 jfr. § 101 stk.1.

Dette afskærer ikke skifteretten fra at efterse om formalitetsspørgsmål er i orden og eventuelt henstille til bobestyreren at rette eventuelle formelle fejl.

Det er omkostningsfrit at indbringe klager over bobestyrere til skifteretten, men påkæres skifterettens afgørelse til højere ret skal der svares kæreafgift efter de almindelige regler.²³ Skifteretten kan imidlertid pålægge sagsomkostninger, hvis tvistens omfang og det med sagen forbundne arbejde gør det rimeligt jfr. DSL § 102 stk.2. Sagsomkostninger bør almindeligvis kun tilkendes, hvis der har været en egentlig procedure.²⁴

Klageadgangen til skifteretten er meget overskuelig og ligetil. Skriftvekslingen er meget uformel og arvingerne behøver ikke at være repræsenteret af advokat. Bobestyreren har pligt til at give klagevejledning om hvilke forhold der kan påklages til skifteretten jfr. DSL § 53 stk. 4 og skifteretten selv har vejledningspligt jfr. DSL § 91.

Klageadgangen til skifteretten er på mange områder velreguleret, men der forekommer alligevel problemer i praksis som det belyses i de følgende afsnit.

5.2. Skifterettens sanktionsmuligheder overfor bobestyrer

Skifteretten kan godkende, ophæve eller omgøre bobestyrers påklagede beslutning jfr. DSL § 97 stk.5 jfr. stk. 1. Skifterettens kan omgøre en af bobestyrer truffen beslutning og sætte en anden beslutning i stedet som f.eks. bestemme at et tilbud om salg af boets faste ejendom skal accepteres.²⁵ Denne beføjelse kan dog ikke udøves ex officio af skifteretten men kun efter klage. Skifteretten kan i øvrigt ikke gribe materielt ind i et bos behandling.²⁶

---

²³ Dødsboskifteloven med kommentarer s.283

²⁴ Finn Taksøe-Jensen, skifte af dødsboer s.503

²⁵ Dødsboskifteloven med kommentarer s.442

²⁶ Dødsboskifteloven med kommentarer s.442

5.2.1 Skifteretten mulighed for at omgøre en af bobestyrer truffen beslutning

Der er i teorien en divergerende opfattelse af, hvorvidt at skifteretten selv kan træffe afgørelse om et spørgsmål som behandles i en klagesag. Dette ses i U.2001B.33²⁷, hvor forfatterne anfører, at skifteretten ikke kan træffe selvstændig afgørelse om et spørgsmål, men kun kan godkende eller ophæve den påklagede beslutning,

Denne antagelse deles ikke af kommentarerne til DSL²⁸ ej heller deles den af Finn Taksøe-Jensen²⁹ og Birgit Ilkjær-Jordan,³⁰ som alle antager at skifteretten kan omgøre, en af bobestyrer truffen beslutning og sætte en anden i stedet.

Såfremt det ikke var muligt for skifteretten at omgøre, en af bobestyrer truffen beslutning, og sætte en anden i stedet ville klager blive stillet urimeligt ringe. Som eksempel hvor bobestyrer har truffet beslutning om salg af boets faste ejendom, og hvor der er stor uenighed med arvingerne om ejendommens salgspris. I et sådant tilfælde ville det ikke løse parternes konflikt, hvis skifterettens kompetence var begrænset til at afgøre om ejendommen skal sælges til den af bobestyrer fastsatte pris eller ikke. Her må skifteretten tage stilling til, hvilken salgspris der er passende, hvilket er indenfor skifterettens kompetence. Som det fremgår af DSL § 97 stk. 5 træffer skifteretten afgørelse i klagesagen og dette medfører at skifteretten kan godkende, ophæve eller omgøre den påklagede beslutning.

5.2.2. Pålæg til bobestyrer

Skifteretten kan pålægge bobestyrer at indgive løbende indberetninger om boets behandling samt give bobestyrer pålæg om at foretage, hvad der findes fornødent jfr. DSL § 54 stk. 2. Bobestyrer kan eksempelvis pålægges at foretage yderligere undersøgelser som det skete i T:FA 1999.223VLK:

Arving A og B klagede over flere forhold i forbindelse med bobehandlingen, herunder forhold vedrørende afdødes testamente. Skifteretten henviste til at forhold vedrørende testamentet skulle afgøres ved dom og henviste arvingerne til at anlægge sag vedrørende disse. A og B klagede over at der i forbindelse med afdødes salg af fast ejendom til arving C ikke forelå dokumentation for at afdøde havde modtaget betaling for ejendommen fra C. Ejendommens provenu på ca.

---

²⁷ U.2001B.33, Behandling af tvister i bobestyrerboer, s.5

²⁸ Dødsboskifteloven med kommentarer s.442

²⁹ Finn Taksøe-Jensen, Skifte af dødsboer s.493

³⁰ Birgit Ilkjær-Jordan, Bobestyrerbehandling - Et effektivt skifteinstrument i praksis

400.000kr. var tilsyneladende forsvundet, og da det ikke var lykkedes bobestyreren at opspore pengene, ønskede A og B dokumentation for transaktionerne omkring hushandlen. Desuden påpegede klager, at afdøde i forbindelse med bortsalg af bil til C var blevet snydt for betaling samt udbetaling af forsikring efter bilens totalskade. Skifteretten bemærkede, at det af afdødes formue ikke fremgår, at der i forbindelse med salg af ejendom til en arving, er sket betaling for ejendommen. Skifteretten bemærkede, at der her også var et hensyn til de afgiftsmæssige konsekvenser. Bobestyreren blev af skifteretten pålagt til at foretage yderligere undersøgelser om hvorledes købesummen var blevet berigtiget, men ikke pålagt at foretage yderligere undersøgelser vedrørende afdødes bortsolgte bil. Skifteretten fandt, at der i øvrigt ikke skulle foretages yderligere tiltag, som følge af den rejste klage. Arvingerne kærede til landsretten, som stadfæstede skifterettens kendelse.

Skifteretten kan fastsætte en frist for foretagelse af bestemt angivne skridt og for boets afslutning jfr. DSL § 54 stk.2 og § 66 stk.4.

5.2.3. Afsættelse af bobestyrer

Skifteretten kan afsætte bobestyrer såfremt at denne ikke behandler boet forsvarligt eller rettidigt stiller den fornødne sikkerhed jfr. DSL § 41. Afsættes bobestyreren kan skifteretten ikke overtage boets behandling, men må lade denne fortsætte ved en anden bobestyrer, jfr. DSL § 37 stk. 5 og § 38 stk.4.

En bobestyrer afsættes ikke på et løst grundlag, som eksempel herpå er:

FM 2000.59ØLK: En advokat, blev som testamentsindsat bobestyrer udpeget af skifteretten og det viste sig senere at han havde hjulpet afdøde med at overdrage en del af hendes ejendom til datteren D og udfærdiget et gavebrev som tilkendte D det meste af indboet. Endvidere havde bobestyreren undladt at sikre afdødes boks til hvilken D havde nøgle. D havde for mange år siden været ung pige i huset hos advokaten og de havde haft en smule kontakt siden. De øvrige arvinger havde rejst tvivl om gavebrevets gyldighed samt ejendomsretten til indholdet af boksen. Skifteretten fandt efter en samlet vurdering, at arvingerne med rette kunne være i tvivl om, hvorvidt at bobestyreren ville være fuldstændig upartisk, når der skulle tages stilling til de rejste tvivlsspørgsmål og afsatte derfor bobestyreren. Advokaten kærede til landsretten, der stadfæstede afgørelsen.

5.2.4 Udpegning af anden bobestyrer

Skifteretten kan desuden under boets behandling udpege en anden end den oprindeligt udpegede bobestyrer, efter anmodning fra arvingerne såfremt at væsentlige hensyn taler herfor, jfr. DSL § 37

stk. 4. Udpegning af en anden bobestyrer vil dog medføre stor risiko for dobbeltarbejde, forsinkelse samt større omkostninger og skal derfor anvendes med en vis tilbageholdenhed.³¹

Er anmodningen fra arvingerne om en anden bobestyrer alene begrundet i almindelig uenighed med den udpegede bobestyrer og arvingerne eller i usaglig kritik af bobestyrer bør anmodningen ikke efterkommes. Bestemmelsen forudsættes anvendt i tilfælde med fejl og forsinkelser i bobehandlingen samt hvor stor uenighed mellem bobestyrer og arvinger medfører nærliggende risiko for at boet ikke ville kunne behandles forsvarligt.³²

5.2.5. Påtaler til bobestyrer

Skifteretten kan ikke give bobestyrer påtaler, som det statueres i afgørelsen nedenfor.

TFA 2000 414 VLK (FM 2000.99.) Skifteretten fandt ikke grundlag for arvingers klage over bobestyrer, idet denne løbende havde orienteret arvingerne om boets behandling og taget forbehold for øvrige arvingers godkendelse af udgiften til rydning af afdødes bolig til to af arvingerne. Arvingerne påstod under kæremålet såvel bobestyreren som skifteretten tildelt en påtale. Landsretten fandt at der ikke i DSL eller forarbejderne hertil var hjemmel for skifteretten til at meddele bobestyreren en påtale og stadfæstede skifterettens afgørelse.

Det kan overvejes om der burde være hjemmel for skifteretterne til at meddele bobestyrere påtaler, i tilfælde hvor denne har foretaget noget kritisabelt, f. eks truffet en beslutning der ikke kan ændres, men hvor der ikke er grundlag for at give pålæg.

Finder skifteretten at der er grund til at påtale bobestyrerens forhold som så graverende, at anvendelse af sanktionerne i RPL § 147c, bør komme på tale og er denne advokat, kan skifteretten rette henvendelse til Advokatnævnet. Finder Advokatnævnet at bobestyreren har tilsidesat sine pligter efter DSL m.v. kan nævnet give bobestyreren en irettesættelse, en advarsel eller pålægge denne en bøde på op til 200.000 kr.³³

Ved grovere eller gentagne overtrædelser af pligterne, som giver grundlag for at antage at advokaten ikke for fremtiden vil udøve advokatvirksomhed på forsvarlig vis kan advokatnævnet

---

³¹ L 120, Folketingstidende 1995-96 Tillæg A s.2870

³² L 120, Folketingstidende 1995-96 Tillæg A s.2869-2870

³³ Dødsboskifteloven med kommentarer s.443

frakende advokaten, retten til at føre nærmere angivne sager og forretninger eller retten til at udøve advokatvirksomhed. Frakendelsen kan ske fra 6 mdr. til 5 år eller indtil videre.

Skifteretten skal endvidere, hvor bobestyrerens forhold har været graverende indberette dette til justitsministeriet, som herefter kan tilbagekalde autorisationen såfremt bobestyreren findes at have tilsidesat sine pligter som bobestyrer væsentligt eller der foreligger andre særlige grunde, jfr. Bobkg § 5.

Der kan dog forekomme tilfælde, hvor skifteretten ikke finder bobestyrers forhold graverende, men dog kritisable og hvor der ikke kan gives bobestyrer pålæg at udføre en bestemt handling eller er grundlag for at afsætte denne eller hvor fastsættelse af frist for boets afslutning gør nogen forskel. I disse tilfælde kunne tildeling af påtale muligvis være ønskeligt.

Dette fremgår af:

FM 2002.28 VLK, her klagede en arving over forskellige ting i forbindelse med bobestyrers behandling af et dødsbo. En af klagerne var rettet mod bobestyrers generelle sagsbehandling. Skifteretten fandt intet grundlag for kritik af bobestyrers behandling og afviste klagen. Arvingen kærede til landsretten som efterfølgende udtalte at det af forarbejderne til DSL § 96 og 97 fremgår at skifteretten kan give bobestyrer pålæg, kan indsende sagen til advokatnævnet eller afsætte bobestyreren. Endvidere udtalte landsretten at der ikke findes hjemmel til at påtale bobestyrers generelle sagsbehandling. Da klageren ikke havde nedlagt påstand om pålæg til eller afsættelse af bobestyreren, blev klagen afvist.

Landsretten bemærker her at der ikke er hjemmel til at give bobestyreren en påtale og afviser klagen, da klager ikke udover påstand om påtale, havde nedlagt påstand om pålæg til eller afsættelse af bobestyreren.

I dette tilfælde synes det urimeligt at klagen afvises på grund af at klagens udgangspunkt er en påtale og ikke en påstand om pålæg eller afsættelse. Det står klart at domstolene alene kan tage stilling til de anførte påstande og anbringender. Det kommer derfor klager til skade, at der kun var nedlagt påstand om påtale.

Når der ikke er hjemmel til at give bobestyrer påtaler, afvises klager med sådanne påstande og der tages i disse tilfælde ikke stilling til, hvorvidt en bobestyrer har foretaget sig noget kritisabelt eller ej, derved stilles såvel klager som bobestyrer ringere, end i tilfælde hvor der er nedlagt påstand om pålæg og afsættelse.

Det er ikke rimeligt overfor arvingerne, at der dermed ikke bliver taget stilling til, hvorvidt at deres klager er berettiget eller ej og bestemt heller ikke rimeligt overfor bobestyrerne, at der ikke bliver taget stilling til, hvorvidt at disse har begået noget kritisabelt eller ej. Dette synspunkt deles af Henning Broman i en kritik af, at der ikke findes hjemmel til at påtale en bobestyrers behandling af boet.³⁴

I disse tilfælde hører man hverken klageren eller bobestyreren, der dermed heller ikke får nogen løsning på deres fælles konflikt. Det er ikke svært at forestille sig hvorledes at forholdet mellem parterne vil være under bobehandlingens videre forløb.

Som overfor nævnt eksisterer der mange muligheder for at kontrollere og sanktionere en autoriseret bobestyrers adfærd. Dette gælder ligeledes for de testamentsindsatte bobestyrere som ikke er advokater, hvor skifteretten også har en god mulighed for at kontrollere og sanktionere disse jfr. DSL § 38 jfr. DSL § 11 stk.2 jfr. Bobkg § 9.

Det kan dog være tilfælde hvor skifteretten kunne have brug for at tildele en bobestyrer en påtale. Som overfor nævnt skal der være tale om graverende forhold førend skifteretten kan indsende sagen til Advokatnævnet og ligeledes graverende forhold førend sagen kan indberettes til Justitsministeriet.

Der bør derfor gives hjemmel til skifteretterne, til at tildele bobestyrere påtale hvor dette skønnes nødvendigt ud fra et hensyn til, at der imellem arvinger og bobestyrer kan være forhold som burde afgøres ved påtale fra skifteretten.

5.3. Sagsomkostninger til bobestyrer ved ubegrundede klager

I sager hvor skifteretten eller landsretten har afvist en klage over bobestyrers dispositioner er der ingen mulighed for at tilkende bobestyrer omkostninger i forbindelse med en sådan klage. Dette bekræftes i afgørelsen:

U2001.228VLK: Arvinger havde indbragt klage over bobestyrer til skifteretten, særligt over bobestyrers dispositioner vedrørende boets faste ejendom. Der foregik her en del skriftveksling og bobestyreren krævede i forbindelse med klagesagen, sagsomkostninger tilkendt. Skifteretten afviste arvingernes klage som for sent indgivet og bemærkede, at der

---

³⁴ Henning Broman, Nyt fra retterne, FM2002.28

som udgangspunkt ikke bør tilkendes bobestyrere sagsomkostninger i klagesager, og at der i denne sag ikke var grundlag for at afvige dette udgangspunkt. Bobestyreren kærede til landsretten der stadfæstede skifterettens afgørelse med begrundelse om, at der ikke i DSL kap 27 findes hjemmel for skifteretten til, at pålægge klager at betale omkostninger til bobestyreren i forbindelse med en klagesag.

Man kan diskutere rimeligheden i, at bobestyrer ved ubegrundede klager, ikke har mulighed for at få omkostningerne dækket. Alternativet er at klageren forpligtes til at betale, hvor afgørelsen fastslår at der ikke eksisterer tilstrækkeligt grundlag for dennes klage. Da det kan være vanskeligt for arvinger, at overskue reglerne, bobehandlingen, bobestyrers kompetence m.v. er det ikke rimeligt hvis de tilmed skulle bære en risiko for yderligere omkostninger, i tilfælde af at deres klage ikke tages til følge.

Lodtagerne må have mulighed for at få prøvet deres påstande uden beregning idet man kunne frygte at konsekvensen af en ændring ville være færre klagesager og dermed større risiko for fejl i bobestyrerbehandlede boer. Bobestyrerne er som ordningen er i dag sikret en professionel behandling hos skifteretterne og landsretterne, i tilfælde af en rejst klagesag og lodtagerne skal sikres den samme mulighed, selvom det medfører en risiko for en økonomisk byrde for bobestyrerne.

5.4. Afgrænsningen mellem DSL § 96 og DSL § 89

Under en klagesag efter DSL § 96 kan skifteretten ikke samtidig afgøre spørgsmål som henhører under DSL § 89 stk. 1, nr. 1-5 og § 106 stk.1 og som skal afgøres ved dom jfr. henvisningen i § 97 stk. 5.

Følgende tvister skal efter DSL § 89 stk. 1 nr.1-5 afgøres ved dom:

- 1.** Retten til at arve, herunder retten til at overtage aktiver efter vurdering.
- 2.** Fordringer og krav og disses fortrinsret rettet mod dødsboet, mod en bobestyrer, mod skifteretten eller mellem lodtagere i boet.
- 3.** Krav på tilbagelevering eller tilbagebetaling til boet.
- 4.** Spørgsmål om retten til en kapital ifølge en livsforsikring eller tilsvarende ordning, der kommer til udbetaling i anledning af et dødsfald, når tvisten angår, hvem der er begunstiget eller som ejer af policen m.v. er berettiget til at modtage kapitalen, eller hvorvidt kapitalen helt eller delvis skal behandles, som om den tilhører boet.
- 5.** Fordringer og krav, der gøres gældende af boet, når parterne er enige herom.

Klagesager efter DSL § 97 stk. 5 træffes ved beslutning eller kendelse jfr. DSL § 102 stk.1.

I tilfælde af at en klage indeholder flere forhold hvor nogen skal afgøres ved dom som f. eks retten til at arve og inddrivelse af boets fordringer mod tredjemand, skal skifteretten udtage de forhold som skal afgøres ved dom efter DSL § 89 stk. 1, nr. 1-5 eller § 106 stk. 1 og henvise klageren til eventuelt at anlægge sag.³⁵

Denne ordning adskiller klager over bobestyrer fra øvrige tvister under bobehandlingen, hvilket må være intentionen med denne opdeling.

Der kan dog i praksis være problemer med at adskille hvad der henhører under klagereglerne og under DSL § 89 stk.1,nr.1-5. Eksempler fra retspraksis er: T:FA 1998.343VLK, T:FA 2001.64ØLK og T:FA 2002.37VLK.

T:FA1998.343VLK, en efterlevende ægtefælle klagede over bobestyrers adfærd, salær, sagsbehandling og boopgørelse samt påstod bobestyreren erstatningsansvarlig. Skifteretten afsagde kendelse om at klagerne ikke blev taget til følge. Landsretten anførte at skifteretten under klagesag efter DSL kap 27 ikke kan efterprøve spørgsmål som skal afgøres af skifteretten eller de almindelige domstole ved dom, jfr. DSL § 97 stk.5. jfr. § 89 stk. 1 nr. 1-5, jfr. § 106 stk.1. Erstatningskrav mod bobestyreren i medfør af DSL § 89 stk. 1 nr.2 burde være afgjort ved dom jfr. § 101 stk. 1. Skifterettens kendelse ophævedes og sagen hjemvistes skifteretten til fornyet behandling.

T:FA2001.64ØLK, en arving havde klaget over boopgørelsen i et bobestyrerbo, idet han gjorde gældende at noget indbo tilhørte ham samt at en flytteafregning ikke burde være godkendt. Skifteretten godkendte boopgørelsen, ved kendelse. Landsretten ophævede kendelsen under henvisning til at indsigelserne vedrørte forhold der skulle afgøres af skifteretten ved dom jfr. DSL § 101 stk.1.

Arvingen henvistes til at anlægge retssag.

T:FA 2002.37VLK, Bobestyrer havde på et bomøde godkendt krav fra længstlevende på 298.421 kr. som svarede til provenuet på kreditforeningslån i længstlevendes særejeendom. En arving klagede over bobestyreren til skifteretten, som fandt klagen ubegrundet. Landsretten ophævede skifterettens kendelse under henvisning til at skifteretten ikke under en klagesag efter DSL kap 27 kan efterprøve spørgsmål, som skal afgøres af skifteretten ved dom. Da der forelå en tvist, som skulle afgøres efter DSL § 89 stk. 1. nr.2 var klageren henvist til at anlægge sag ved skifteretten.

Disse eksempler fra retspraksis viser at det ikke er ligetil at adskille, hvornår at noget henhører under klagereglerne og hvornår der skal træffes afgørelse ved dom. Det virker som om at adskillelsen mellem DSL § 96 og § 89 er vanskelig for skifteretterne at håndtere i praksis. Det er

---

³⁵ Dødsboskifteloven med kommentarer s.443 og L 120, Folketingstidende 1995-96 Tillæg A s.2902

nok hyppigt forekommende at en klage over en bobestyrer indeholder flere forhold deriblandt både klager som går på bobestyrers forhold samt tvister i boet.

Det er efterfølgende op til skifteretterne at opdele en sådan klage, men da disse forhold meget tænkeligt hænger uløseligt sammen virker det som merarbejde at opdele disse for at afgøre dem på forskellig vis.

Motiverne for denne opdeling er dog sandsynligvis at visse tvister, som de i DSL § 89 nævnte, som ved de almindelige domstole, fordrer en afgørelse ved dom og at klager efter DSL kap 27, på betryggende vis, kan afgøres ved kendelse. Domstolsprocessen skal tilsikre parternes retssikkerhed og denne opdeling af tvister og klager er derfor formentlig nødvendig.

Denne opdeling gør ikke reglerne mere overskuelige for arvinger og andre brugere, men hvorledes at man kan forenkle reglerne og samtidig tilgodese motiverne bag opdelingen ligger ikke lige for. Det ville være ønskeligt om der blev lavet en undersøgelse for at afdække problemets størrelse og dermed behovet for en regulering af det nuværende system.

Derudover kunne man henstille til skifteretterne, at de under behandling af klager over bobestyrer er mere opmærksomme på om disse klager indeholder spørgsmål som skal prøves ved dom og dermed henvise klager til at anlægge sag. Ligeledes kunne det henstilles til bobestyrerne, at de ved deres klagevejledning, gør arvingerne opmærksom på, at visse tvister skal prøves ved dom og at der i disse tilfælde skal anlægges sag ved skifteretten.

VI Skifterettens behandling af tvister

DSL § 89 redegør for skifterettens kompetence, heraf fremgår det at skifteretten afgør tvister som opstår i forbindelse boernes behandling, herunder

1. retten til arv og til at overtage aktiver efter vurdering,
2. fordringer og krav og disses fortrinsret mod boet m.v.
3. krav på tilbagelevering eller tilbagebetaling til boet,
4. spørgsmål om retten til en kapital ifølge en livsforsikring eller tilsvarende ordning når denne kommer til udbetaling i forbindelse med dødsfaldet og tvisten angår hvem der er begunstiget eller berettiget til at modtage kapitalen m.v.

5. krav der gøres gældende af boet, når parterne er enige om at sagen skal afgøres ved skifteretten.

Skifterettens kompetence er i modsætning til tidligere gjort eksklusiv og dette indebærer at også sager om massekrav og krav som støttes på ejendomsret skal anlægges ved skifteretten.³⁶

Det fremgår af DSL § 98 at RPL's regler om borgerlige sager finder anvendelse med de ændringer, der er angivet i DSL eller som følger af forholdets natur. Dette indebærer at der ved behandling af en tvist ved skifteretten skal udtages stævning og svares almindelig retsafgift jfr. RAL § 36.³⁷

Der skal ligeledes svares sagsomkostninger jfr. RPL's almindelige regler.

Skifteretten er pålagt en vidtrækkende vejledningspligt i relation til skifte- og arveretlige spørgsmål jfr. DSL § 91. Vejledningspligten gælder overfor ægtefælle, arvinger, legatarer og andre berettigede og angår deres retstilling herunder om deres klagemuligheder.

6.1. Når der ikke anlægges sag efter DSL § 89

I tilfælde hvor der i blandt arvingerne er en tvist som skal afgøres i forbindelse med boets behandling efter DSL § 89 stk.1 nr. 1-5, eksempelvis vedrørende arvens fordeling skal der anlægges sag ved skifteretten. Anlægger arvingerne i et sådan tilfælde ikke sag, træffes der på baggrund heraf, ikke afgørelse i tvisten ved dom. Boet skal dog sluttes, og bobestyrer må derfor lægge den vurdering af arvens fordeling, som han finder mest korrekt, til grund for boopgørelsen.³⁸

Denne fremgangsmåde vil sandsynligvis medføre, at den eller de tilsidesatte arvinger vil klage over boopgørelsen jfr. DSL § 68 stk.2. Skifteretten må efterfølgende henvise klagerne til at anlægge sag om arvens fordeling jfr. DSL § 89 stk. 1. nr.1. Dette fremgår af FM 1999.12:

Afdøde havde i sit testamente bestemt, at slægten skulle arve hans løsøre og 2 foreninger hans penge. Der fremgik ikke af testamentet, hvem der skulle arve den faste ejendom. Bobestyreren opfordrede arvingerne til at indbringe spørgsmålet om, hvem der skulle arve ejendommen for skifteretten, hvad ingen af dem gjorde. Bobestyrer opgjorde herefter boet, således at slægtsarvingerne udtog ejendommen. Efter at boopgørelsen var godkendt uden indsigelser på et afsluttende bomøde, klagede en af foreningerne. Skifteretten afviste klagen som for sent iværksat, såfremt den angik bobestyrerens

---

³⁶ Dødsboskifteloven med kommentarer s.421

³⁷ Lovbkg nr. 460 af 27/6 1989 om retsafgifter med senere ændringer

³⁸ U.2001B.33, Behandling af tvister i bobestyrerboer s.3

behandling af boet og henviste i øvrigt, klageren til at anlægge sag ved skifteretten jfr. DSL § 89 stk.1 nr.1, idet spørgsmålet i givet fald skulle afgøres ved dom.

I sådanne tilfælde er der fremkommet ønske om at der i DSL fastsættes en frist for sagsanlæg eller gives bobestyrer mulighed for at fastsætte en sådan.³⁹

At en frist for sagsanlæg har sin berettigelse fremgår tydeligt af den citerede kendelse. Bobestyreren opfordrede arvingerne til at anlægge sag, og var da det ikke skete nødt til at lægge egen vurdering til grund for boopgørelsen. Der bør i sådanne tilfælde ikke være mulighed for, at arvinger kan anlægge sag efter boets afslutning om forhold som de er blevet opfordret til at få afklaret forinden.

En frist for sagsanlæg eksisterer allerede ved anerkendelse af fordringer i DSL § 56 stk.4. jfr. stk.5.

En frist for sagsanlæg i DSL § 89 ville lette bobestyrers behandling af boet, idet han ikke efter udløbet af en sådan frist skulle afvente en mulig sag til afgørelse ved skifteretten. Dette ville resultere i at varigheden af et bos behandling kunne afkortes yderligere, hvilket må være i samtlige impliceredes interesse.

Det kan overvejes om reglerne for tvisteløsning, som de er indrettet i DSL er til at overse, særligt for arvingerne. Det kan ikke overraske, hvis nogle arvinger i et bo behandlet ved bobestyrer, står uforstående overfor at de må anlægge sag ved skifteretten om forhold som skal afgøres ved dom jfr. DSL § 89 stk. 1. nr.1-5. Som tidligere nævnt er det i arvingernes egen interesse at disse forhold, som alle er meget væsentlige og hvis udfald kan have stor betydning for de involverede parter, afgøres i domsform, til trods for de ulemper dette medfører særligt i form af øget brug af tid og penge.

Det må konkluderes at reglerne for skifterettens behandling af tvister fungerer tilfredsstillende, men at arbejdsgangen for såvel bobestyrere som skifteretten kunne forenkles såfremt at der blev indført en frist for sagsanlæg i DSL § 89 stk.1 som der er for prøvelse af fordringer i DSL § 56 stk.4 jfr. stk. 5.

---

³⁹ U.2001B.33, Behandling af tvister i bobestyrerboer s.6

6.2. DSL § 53 i forhold til DSL § 89

Bobestyrer kan ikke afgøre tvister der hører ind under Skifterettens kompetence som eksempelvis retten til arv og retten til en kapital ifølge en livsforsikring eller lign samt tvister mellem arvinger og legatarer jfr. DSL § 89 stk. 1.

Materielle afgørelser, som er opregnet i DSL § 89 stk.1 nr.1-5, for eksempel hvem der skal anses som arvinger falder udenfor bobestyrers kompetence. Dog henhører formelle afgørelser i forbindelse hermed, som eksempelvis med hvilken vægt en arving er stemmeberettiget i boet, under bobestyrer jfr. DSL § 53, stk. 2.

Eftersom at hovedparten af boets behandling er udlagt til bobestyreren egenrådigt kunne man overveje, hvorvidt at også afgørelser om arveretlige spørgsmål også skulle henlægges til denne.

Mange arveretlige spørgsmål, som eksempelvis fortolkning af et testamente kan være både komplicerede og omstændige og have stor betydning for de involverede.

At disse spørgsmål derfor kræver en afgørelse i domsform sikrer at alle beviser bliver fremlagt, at alle parter bliver hørt og at den materielt set mest korrekte afgørelse træffes.

Til trods for at bobestyrer i nogle tilfælde ville være udmærket i stand til at træffe sådanne afgørelser, er jeg af den opfattelse at det er mest betryggende for alle parter at en sådan afgørelse henlægges til skifteretten som jo har stor ekspertise indenfor tvistløsning.

Man kan desuden forestille sig, i tilfælde af at sådanne afgørelser i første omgang skulle træffes af bobestyrer, næsten per automatik ville blive indbragt for skifteretten i anden instans og dermed ville der på ingen måde være nogen ressourcer sparet.

VII. Spørgeskemaundersøgelse

7.1. Præsentation af spørgeskemaundersøgelse

Det udarbejdede spørgeskema, se bilag 1, er udsendt til udvalgte Skifteretter ud fra kriteriet, en stor, en mellem samt en lille retskreds fra henholdsvis Sjælland, Fyn og Jylland.

De store retskredse som blev udvalgt var Roskilde, Aalborg og Odense.

De mellemstore retskredse var Helsingør, Esbjerg og Svendborg.

De små retskredse var Tårnby, Gråsten og Assens..

Samtlige udsendte spørgeskemaer blev besvaret, skriftligt eller telefonisk, svarprocenten var dermed 100 %.

Spørgeskemaundersøgelsen kan dog kun tillægges vejledende betydning, idet at det på grund af specialets begrænsede omfang, ikke var muligt at lave en egentlig repræsentativ undersøgelse.

Spørgeskemaet er udarbejdet med det formål, at få indtryk af hvordan klageadgangen i praksis benyttes af de klageberettigede og i hvilke tilfælde. Hvorledes klager over bobestyrer i praksis løses i skifteretterne, på fortrinsvis formel eller uformel vis. Desuden anmodes skifteretterne om at give udtryk for deres syn på de gældende regler for klager over bobestyrere samt en begrundelse såfremt at de er utilfredse med ordningen.

Derudover er formålet med spørgeskemaet at få indtryk af, hvilke tvister der ofte indbringes for skifteretten efter DSL § 89 samt hvorvidt at der i praksis er problemer med afgrænsningen imellem bobestyrers og skifterettens kompetence. Skifteretten anmodes her til at beskrive eventuelle problemer ved afgrænsningen samt at fremkomme med forslag til ændringer/forbedringer.

7.2. Analyse af spørgeskemaundersøgelse

Ad. Spørgeskema, punkt. 1.: Indledende spørgsmål.

Dette punkt består af indledende spørgsmål, som opfylder det formål af få afdækket hvor mange boer den enkelte retskreds ca. behandler årligt, samt hvor stor en andel bobestyrerboerne udgør heraf.

Det årlige antal af dødsboer varierer, i sagens natur, meget fra de små retskredse til de store retskredse. Der eksisterer dog også en variation i antallet af dødsboer, imellem retskredsene af

nogenlunde ens størrelse. Det årlige antal dødsboer er ifølge oplysningerne fra de enkelte skifteretter fra 275 til 2600 se bilag 2.

Antallet af bobestyrer varierer også en del imellem de enkelte skifteretter, såvel de forskellige størrelser af retskredse imellem. Det årlige antal af bobestyrerboer er ifølge oplysningerne fra skifteretterne fra 20 til 150 se bilag 3.

Bobestyrerboerne udgør derfor en andel på ca. 7 % af det årlige antal dødsboer.

Som en naturlig følge af den store variation i antallet bobestyrerboer, er erfaringerne med disse meget forskellige. Risikoen for tvister og klager, i forbindelse med behandling ved bobestyrer, stiger naturligvis med antallet af bobestyrerboer i de enkelte retskredse.

Ad. Spørgeskema, punkt. 2.: Klage over bobestyrere.

Dette punkt omhandler klage over bobestyrer, hvor mange klager indbringes der ca. p.a. og hvem er det i særdeleshed som klager?

Antallet af klager over bobestyrere var nogenlunde ligeligt fordelt med et gennemsnit på ca. 6 klager årligt pr. skifteret, se bilag 4. Der var ikke den store variation de forskellige retskredse imellem med undtagelse af to afstikkere, 1 klage i Assens og 20 klager i Roskilde. Det viste sig at der ikke var nogen forskel i antallet af klager over bobestyrere, hvad enten der var tale om en lille, en mellemstor eller en stor retskreds, hvilket på sin vis godt kan vække undren, da man godt kunne forvente et større antal klager i de retskredse som behandler mange dødsboer.

Hvem er det så der klager: Min formodning var at det hovedsageligt var arvinger som indbragte klager over bobestyrer, resultatet af undersøgelsen viste at det hovedsageligt var arvinger som klagede og herefter i prioriteret rækkefølge: Kreditorer, legatarer, skifteværger og andre.

Hvor ofte en klage afvises af skifteretten som åbenbart ubegrundet er interessant at få belyst, for at afdække hvorvidt at klagerne er saglige eller ej.

Hertil var holdningen meget klar idet 7 ud af 9 skifteretter aldrig eller meget sjældent afviste en klage som åbenbart ubegrundet.

De resterende 2 skifteretter afviste henholdsvis 50 % og 100 % som åbenbart ubegrundet. Denne afvigelse kan muligvis forklares ud fra at de indgivne klager til disse skifteretter oftest angik at

bobestyrer ikke har fremmet boets behandling, afgørelse, truffet af bobestyrer og at bobestyrer ikke har meddelt lodtagerne den information som de har krav på. Skifteretterne har muligvis her skønnet at de indgivne klager på ingen måde kunne danne grundlag for kritik af bobestyreren f. eks hvis klager har misforstået bestemmelserne i DSL, misforstået omfanget af bobestyrers kompetence, eller eventuelt har givet indtryk af at være chikane af bobestyrer.

Signalet fra hovedparten af skifteretterne er at alle klager behandles, og dermed afvises ingen på forhånd som åbenbart ubegrundet.

I sammenhæng med hvor ofte en klage afvises som åbenbart ubegrundet er det relevant at sammenholde antallet/hyppigheden af hvor ofte en klage trækkes tilbage.

Resultatet heraf viste at klagen hos 6 ud af 9 skifteretter aldrig eller sjældent blev trukket tilbage. Hos de resterende 3 skifteretter var erfaringen stik modsat, her blev henholdsvis 40 %, 80 %, og 100 % af klagerne trukket tilbage.

Baggrunden for denne store forskel kan jeg kun gætte mig frem til, det kan være alt lige fra at klagerne har ombestemt sig, til at klagerne måske er blevet vejledt om det forventede udfald af deres klage, og på grundlag af dette har valgt at trække klagen tilbage.

Hvilken type klage der ofte indbringes er væsentligt at få belyst, få at kunne redegøre for hvordan ordningen fungerer i praksis. Hvilke problemer er der mon oftest tale om? Er det manglende information eller inddragelse i beslutningsprocessen? Er det selve varigheden af bobehandlingen eller en afgørelse truffet af bobestyreren som man er uenig i? Er der mon tale om en disciplinær klage mener man at bobestyreren er inhabil?

Her var erfaringerne meget forskellige, ca. halvdelen af skifteretterne havde modtaget klager over at bobestyrere ikke havde meddelt lodtagere eller andre den information som de har krav på.

Ca. halvdelen af skifteretterne havde modtaget klager over at bobestyrere ikke har inddraget lodtagere på korrekt vis i beslutningsprocessen i boet.

Hovedparten af skifteretterne havde modtaget klager over at bobestyrere ikke havde fremmet boets behandling på behørig vis. Ligeledes havde hovedparten af skifteretterne modtaget klager over en af bobestyrere truffen afgørelse som ønskes ændret eller tilsidesat. De hyppigste indbragte klager for

skifteretten er dermed angående varigheden af bobehandlingen samt afgørelser truffet af bobestyrer. Efterfulgt af klager over manglende information og inddragelse i boets beslutningsproces.

Klager over disciplinære forhold havde kun 2 skifteretter erfaringer med og begge steder udgjorde de en lille andel af det samlede antal af klager. Klager over inhabilitet hos bobestyrere havde ligeledes kun 2 skifteretter erfaringer med og disse klager udgjorde begge steder en meget begrænset del af det samlede antal klager, hvilket tyder på at såvel bobestyrere som skifteretter er opmærksomme på og vel bekendte med inhabilitetsreglerne.

Ca. halvdelen af skifteretterne har modtaget klager over andet, herunder klager over bobestyrers salær. Flere af skifteretterne har desuden gjort opmærksom på, at der altid er flere klagepunkter fra en klager, hvilket ikke er unaturligt, da man må formode at en klager på flere punkter er uenig med bobestyrer, førend denne retter klage til skifteretten.

De klagepunkter der som oftest går igen er varigheden af bobehandlingen, afgørelser truffet af bobestyrer som ønskes ændret eller tilsidesat, manglende information og manglende inddragelse i boets beslutninger. Varigheden af bobehandlingen er reguleret i DSL § 66 stk. 2. hvor det fremgår at den seneste skæringsdato for boopgørelse er 2 års-dagen for dødsfaldet, medmindre at skifteretten bestemmer en undtagelse herfor, såfremt at boets forhold umuliggør en afslutning på dette tidspunkt.

At klager over en afgørelse truffet af bobestyrer ofte fremkommer, er ikke nogen overraskelse da bobestyrers kompetence er meget omfattende, og da det er overlagt bobestyreren at træffe afgørelse i de af boets forhold, som ikke henhører under DSL § 89 stk. 1 nr. 1-5 og hvor arvingerne og øvrige involverede ikke kan opnå enighed. Det kan næppe undgås at bobestyrers afgørelse vækker utilfredshed hos nogle, som derefter ønsker denne afgørelse prøvet ved skifteretten.

Klager over manglende information og manglende inddragelse i boets beslutninger hænger uløseligt sammen, størstedelen af disse klager mener jeg, at bobestyrerne kan imødegå ved at informere arvingerne og de øvrige involverede mest muligt, og ikke kun når dette ikke kan undgås. Mange af disse klager bunder efter min overbevisning i misforståelser og nogle af disse kunne udredes såfremt at bobestyrere udleverede den udarbejdede vejledning om behandling ved bobestyrer.

Det er spild af ressourcer, hvis man ikke gør hvad man kan for, på forhånd at udrede misforståelser der på så simpel vis kunne afklares. Bobestyrerordningen er for dem, som ikke opfylder betingelserne for et privat skifte, hvor dette er bestemt i et testamente, hvor én arving anmoder herom, hvor boet er insolvent m.v. jfr. DSL § 36, der er derfor ikke tale om boer, hvor man forventer at alt forløber uden problemer. Det må således være i alles interesse at så mange misforståelser som muligt imødegås.

Det må konkluderes at klagerne er meget forskellige og at det ikke er muligt at udtage nogle punkter som særligt problemfyldte i praksis. Det er dog tydeligt at disciplinære forhold og inhabilitet ikke udgør noget stort problem i praksis, hvilket er meget positivt.

Det kunne i denne forbindelse være utroligt interessant også at have udfaldet af klagerne samt eventuelle sanktioner anvendt overfor bobestyrer. Jeg ville gerne have konkluderet, hvorvidt at klagers udfald som oftest er til bobestyrers eller klagers fordel, men dette var desværre ikke muligt, da dette ville have krævet en større undersøgelse ved skifteretterne, som specialets begrænsede omfang ikke tillod.

Hvorledes skifteretterne fortrinsvis søger klagesager løst, henholdsvis formelt eller uformelt er interessant, idet det viser hvorledes kontakten til borgerne foregår samt hvorvidt der er ændringer i måden hvorpå at klagesager løses. Jeg ville gerne have belyst hvorvidt at mægling havde fundet indpas i arbejdsgangen eller ej.

Resultatet af undersøgelsen viste at 8 ud af 9 skifteretter søger klagesager løst overvejende formelt eller næsten altid formelt, kun en skifteret skilte sig ud ved at indkalde parterne til et møde hvor man forsøger at mægle. Hvorvidt at fremgangsmåden med tiden vil ændre sig, i retning mod større brug af mægling i disse situationer, er ikke sikkert, men jeg er af den opfattelse at tendensen til at søge tvister løst ved mægling også vil brede sig til skifteretterne.

For at kunne konkludere hvordan ordningen med klager over bobestyrere fungerer i praksis spurgte jeg skifteretterne om de var tilfredse med reglerne for klager over bobestyrere og hvis ikke samtidig uddybe årsagen hertil.

Her var resultatet en overvejende tilfredshed med ordningen, kun en enkelt skifteret udtrykte utilfredshed med ordningen. Utilfredsheden var begrundet i, at det er vanskeligt for arvingerne og

andre at forstå reglerne samt ofte svært præcist at angive, hvorvidt at sagen skal afgøres efter klagereglerne eller efter DSL § 89. Andre skifteretter støttede dette synspunkt at reglerne er vanskelige for arvingerne at forstå og at det svært at drage en grænse for, hvornår der er tale om en klagesag og et sagsanlæg. Såvel skifteretten som bobestyrer har vejledningspligt overfor arvingerne og andre lodtagere jfr. DSL § 91 og § 53 stk. 4. Skifteretten skal vejlede lodtagerne i arve- og skifteretlige spørgsmål og derfor hjælpe lodtagerne med at forstå reglerne.

Én skifteret savnede hjemmel for at påtale bobestyrers forhold, i de tilfælde, hvor der har været noget kritisabelt, men hvor der ikke kan ændres på bobestyrers afgørelse, samt hjemmel til at tilkende bobestyrer omkostninger i sager om ubegrundede klager.

Konklusionen må derfor være, at der eksisterer en generel tilfredshed med ordningen, men at flere har erfaringer med at reglerne er svære at forstå for arvingerne og dette kunne forhåbentlig imødeses med mere information til arvingerne fra bobestyrer. At det i praksis volder problemer, hvornår at noget skal behandles efter klagereglerne, og hvornår at der skal rejses sag efter DSL § 89 er ikke ligetil at løse, andet end ved ekstra opmærksomhed under behandlingen af klagesagen, for derved at udskille forhold, der skal afgøres ved dom.

Ad, punkt. 3.: Domstvister jfr. Dødsboskifteloven § 89.

Hvor mange domstvister der årligt er tale om, er for at få afdækket omfanget heraf samt hvorvidt at der er variation i antallet, afhængigt af retskredsens størrelse.

Antallet af domstvister varierede en del fra 0 til 10 med et gennemsnit på ca. 3 se bilag 5 Der var her en tydelig indikation af at det største antal af domstvister fremkom hos de store retskredse og ikke i de små retskredse eller hos de mellemstore retskredse med en enkelt undtagelse.

Tendensen hertil, må have baggrund i det væsentlig større antal af bobestyrerboer som disse retskredse årligt behandler.

Hvilke tvister der oftest er tale om, er interessant i relation til forløbet af bobehandlingen, er der mon tale om tvister, arvingerne indbyrdes, eller er det fordringer og krav mod boet eller andet der oftest rejser tvister?

Min formodning var at tvisterne oftest omhandlede arveforhold.

Resultatet af undersøgelse viste at tvisterne i meget høj grad omhandlede arveforhold. Hertil var erfaringerne hos 2 af skifteretterne at samtlige domstvister udelukkende omhandlede arveforhold. Hos 3 af skifteretterne var erfaringen, at domstvisterne omhandlede såvel arveforhold som fordringer og krav mod boet, med arveforhold som det mest hyppige.

Hos 1 skifteret var de hyppigste tvister, spørgsmål om retten til en kapital iflg. en livsforsikring m.v. efterfulgt af tvister om arveforhold samt fordringer og krav mod boet.

Hos en anden skifteret var erfaringen at de hyppigste domstvister omhandlede fordringer og krav mod boet, samt at der ikke var mange tvister om retten til en kapitalforsikring eller krav der gøres gældende af boet, når parterne er enige om at sagen skal afgøres af skifteretten, eller vedrørende krav på tilbagelevering til boet. Hos denne skifteret havde man modsat de øvrige skifteretter næsten ingen tvister om arveforhold.

Undersøgelsen viste at de hyppigste tvister er vedrørende arveforhold samt fordringer og krav mod boet. Der var her ikke nogen forskel på resultatet, som kunne begrundes i størrelsen af den enkelte retskreds.

Hvorvidt at afgrænsningen mellem bobestyrers kompetence og skifterettens kompetence i praksis volder problemer, er vigtigt at få belyst for at kunne afgøre, hvorvidt at der eksisterer et behov for en selvstændig bestemmelse for bobestyrers kompetence. Da DSL § 89 er en selvstændig bestemmelse for skifterettens kompetence kunne det være nærliggende ligeledes at have en bestemmelse for bobestyrers kompetence såfremt at der måtte være et behov herfor. Skifteretterne blev spurgt hvorvidt at afgrænsningen i praksis voldte problemer samt i bekræftende tilfælde begrunde dette. Skifteretterne blev desuden bedt om at fremkomme med eventuelle ændringer eller forbedringer.

Undersøgelse viste en stor tilfredshed, 7 ud af 9 skifteretter havde ingen problemer med afgrænsningen mellem bobestyrers og skifterettens kompetence og havde heller ikke nogen forslag til ændringer eller forbedringer.

Et mindretal på 2 skifteretter havde problemer med afgrænsningen mellem bobestyrers kompetence og skifterettens kompetence. I begrundelsen hertil, var det anført at klagerne som regel er meget konkrete. Grænsen mellem hvornår at der skal klages over bobestyrers beslutning og sagsanlæg kan være vanskelig at drage.

7.3. Konklusion af spørgeskemaundersøgelse

Det må derfor konkluderes at spørgeskemaundersøgelsen viste, at der som udgangspunkt var stor tilfredshed med reglerne for klager over bobestyrere samt domstovister efter DSL § 89.

De problemer som blev nævnt var, at det er svært for arvingerne at forstå reglerne, og svært for skifteretterne at afgøre hvornår at en sag skal afgøres efter klagereglerne eller ved dom.

Hovedparten af skifteretterne oplevede ingen problemer med afgrænsningen mellem bobestyrer og skifterettens kompetence og ingen havde forslag til ændringer eller forbedringer til ordningen.

Der blev af nogle skifteretter gjort opmærksom på, at arvingerne har svært ved at overskue reglerne som de fremstår i DSL. Hvorvidt at dette er en generel opfattelse skal jeg ikke redegøre nærmere for, idet ikke flertallet af skifteretterne har bemærket dette. Jeg skal dog gerne give udtryk for min personlige opfattelse og vil derfor gerne støtte den opfattelse, at det nok kan være vanskeligt for ikke-jurister at overskue reglerne. Det er derfor anbefalelsesværdigt, at bobestyrere, ved begyndelsen af et skifte, udleverer en oversigt over forløbet af en bobehandling ved bobestyrer, til arvingerne, for at give dem det bedst mulige overblik og dermed imødegå eventuelle misforståelser. Ligeledes bør skifteretterne ved deres kontakt med arvingerne vejlede disse mest muligt.

Resultatet af undersøgelsen viser at ordningen, ifølge skifteretterne, er reguleret tilfredsstillende og fungerer i praksis med undtagelse af overnævnte problemstillinger.

Det må derfor konkluderes at der ikke er store problemer i praksis, hvilket er glædeligt, men alligevel eksisterer forhold hvoraf nogle med små justeringer kunne forbedres betydeligt.

VIII. Konklusion

DSL er hovedsageligt både grundigt og vel reguleret og der eksisterer stor tilfredshed med denne ordning, hvilket er overordentligt positivt. Der er dog enkelte problemer der danner grundlag for gentagne problemstillinger i praksis. Mere information til arvingerne kunne utvivlsomt lette arbejdsbyrden for såvel skifteretter som bobestyrere. Denne information kunne gives via en udleveret vejledning om bobehandling ved bobestyrer eller via løbende information. Det burde måske indskræpes overfor bobestyrerne, at informere arvingerne i boet mest muligt, og ikke bare orientere efter anmodning eller ved væsentlige forhandlinger og beslutninger.

De største problemer ses, når bestemmelserne ikke anvendes og fortolkes i praksis, i overensstemmelse med bestemmelsernes ordlyd samt intentionerne bag disse. Særligt bobestyrere indsat ved testamente bør være mere opmærksomme på bestemmelserne i DSL og forarbejderne hertil.

Som det er belyst i denne fremstilling, giver den noget løse formulering i DSL § 53 om bostyret, anledning til flere problemer, hvilket formentlig kunne forebygges ved en mere specifik formulering og udbygning af denne bestemmelse. Denne udbygning kunne ske med DSL § 56 som forbillede, ved tilføjelse af de i afsnit 4.4. opregnede forslag. En mere systematisk inddeling af bestemmelserne for tvisteløsning i DSL kunne være ønskelig. Bestemmelserne er en del spredt, hvilket kan give anledning til yderlig forvirring omkring reglerne for tvisteløsning.

Afgrænsningen mellem DSL § 96 og DSL § 89 har som det fremgår af de medtagne eksempler fra retspraksis og tillige af spørgeskemaundersøgelsen medført problemer, idet det tilsyneladende er vanskeligt at afgøre hvilke forhold, der henhører under domstvister og hvilke forhold der må betragtes som klager over bobestyrer. Det er dog ikke umiddelbart muligt at fjerne denne opdeling mellem tvister der skal afgøres ved dom og klager som afgøres ved kendelse, idet dette ville medføre en forringelse af de impliceredes retssikkerhed. Bobestyrere og skifteretter bør derfor være ekstra opmærksomme på denne opdeling, i deres vejledning til lodtagerne om disses retsstilling og klageadgang.

Retspraksis er som det fremgår af de medtagne eksempler ikke helt i overensstemmelse med DSL og intentionerne bag. Som det belyses i fremstillingen er der flere eksempler på divergerende opfattelse af DSL og intentionerne bag, hvilket kan give anledning til bekymring. Der bør her søges at nå enighed, idet for mange modstridende afgørelser vil skabe afstand mellem loven og retspraksis, og forvirre systemets brugere, hvilket på ingen måde er hensigtsmæssigt.

Summary

Act nr. 383 of 22 May 1996, Division of Estates (DSL) as amended by Act nr. 1116 of 29 December 1999 has now had the time to settle in and it is therefore possible to analyse how it is in function. Does the structure of this Act cause any problems for the probate courts when dealing with it and does the structure of the Act cause any problems between the beneficiaries and the administrative receiver? Are the judicial decisions unqualified with the Act and the intentions behind the Act or not? I will answer these questions by analysing the Act, the legislative material behind the Act and the reported judgments. I will review the reported judgments of the Act and compare it to the statutory provisions of the act and the legislative material behind this, to conclude whether the structure of the Act can cause problems in reality.

To get an idea of which problems, if any, for the probate courts when dealing with the Act, I sent out a questionnaire to 3 minor, 3 medium and 3 larger jurisdictional districts. The questionnaire asked about how many, who, and about what, do people complain about the estate administration of the administrative receiver, and how the complaints are solved in the probate courts. The questionnaire also asked about how many disputes and the issue of these disputes brought before the probate courts. I asked the probated courts whether they were satisfied or not with the function of the Act and perhaps had any ideas for improvements. I also asked them about any difficulties with the severance between their competence and the competence of the administrative receiver

The result of the analyses, both theoretical and practical showed that there is a diversity in the judicial interpretation that depart from the Act and the legislative material behind the Act. There were difficulties for the probate court, when deciding what was to be ruled by the procedure for complaint against the administrative receiver, see DSL § 96 and what to be ruled by a trial, see DSL § 89 stk.1 nr. 1-5.

The structure of DSL § 53 causes many problems that could probably be solved by a more specific phrasing in DSL § 53 like the existing in DSL § 56.

The conclusion is, that there is a diversity in the judicial interpretation that depart from the Act that could cause worry if it develops too much. Many of the problems caused by the structure of the Act could be solved by giving the beneficiaries more information about the Act and about the competence of the administrative receiver and also by a more specific and profound phrasing in

DSL § 53. As opposed to this, the difficulties for the probate courts, when to use DSL § 96 and when to use § 89 is not easily solved because of the consideration for due process.

Litteraturliste

Mogens Kjærgaard Møller, Per Holkmann Olsen, Jytte Scharling og Finn Taksøe-Jensen: *Dødsboskifteloven med kommentarer*, 1. udgave, Jurist og Økonomforbundets forlag, 1998.

Lovforslag nr.120. af 8. dec. 1995, Folketingstidende 1995-96 Tillæg A

Betænkning om skifte af dødsboer nr. 1270, København, 1994.

Finn Taksøe-Jensen: *Skifte af dødsboer*, 1. udgave. GadJura, 1998.

Sys Rovsing Koch, Ellen Marie Sørensen: *Behandling af tvister i bobestyrerboer*, U.2001B.33.

Birgit Ilkjær-Jordan: *Bobestyrerbehandling- et effektivt skifteinstrument i praksis*, Generationsskifte i ret og praksis, festskrift til Finn Taksøe-Jensen 19. maj.1999. 1. udgave, Magnus

Janne Glæsel *Formidling af skiftereformen*, Generationsskifte i ret og praksis, festskrift til Finn Taksøe-Jensen 19. maj. 1999. 1. udgave, Magnus.

Jørgen U. Grønborg: *Skiftereformen- kompendium*, 1998

Flemming Sorth: Skifteretsseminarerne i oktober 2001, Fuldmægtigen nr. 4, 2002 s. 49

Årsstatistik for skiftesager m.v. 2001, <http://www.domstol.dk/media/dodsboer.htm>

Henning Broman, Nyt fra retterne, Fuldmægtigen nr. 2, 2002 s. 28.

Henning Broman, kommentar til T:FA 2001.85ØLK, FM2002.120

Love og bekendtgørelser

Lov nr. 383 af 22/5 1996 om skifte af dødsboer som ændret ved lov nr. 1116 af 29/12.1999 (DSL)

Lov nr. 90 af 11/4 1916 om rettens pleje med senere ændringer (RPL)

Lovbekendtgørelse nr. 118 af 4/2 1997 om konkurs som ændret ved lov nr. 402 af 26/6 1998 (KL)

Lovbekendtgørelse nr. 460 af 27/6 1989 om retsafgifter med senere ændringer (RAL)

BEK nr. 884 af 3/10 1996, bekendtgørelse om bobestyrere (Bobkg)

Domme og kendelser

Ufr.2001.228

Ufr.1999.2073

T:FA 2002.37VLK

T:FA 2001.376ØLK

T:FA 2001.316VLK

T:FA 2001.266ØLK

T:FA 2001.85ØLK

T:FA 2001.64ØLK

T:FA 2000.414VLK

T:FA 1999.294VLK

T:FA 1999.223VLK

T:FA 1998.343VLK

FM 2002.60ØLK

FM 2002.28VLK

FM 2000.59ØLK

FM 1999.12

Spørgeskema til Skifteretten om bobestyrerbehandling:

1. Indledende spørgsmål:

Årligt antal dødsboer ca.: _____

Årligt antal bobestyrerboer ca.: _____

Retskreds: _____

---

2. Klage over bobestyrere:

Årligt antal klager over bobestyrere ca.: _____

Hvem kommer klagen hyppigst fra (prioriter med angivelse af 1-5, hvor 1 er hyppigst):

▪ Arvinger: _____

▪ Legatarer: _____

▪ Kreditorer: _____

▪ Skifteværge: _____

▪ Øvrige: _____

Hvor ofte afvises en klage som åbenbart ubegrundet (i %): _____%

Hvor ofte trækkes klagen tilbage (i %): _____%

Arten af klage (anføres i procentvis fordeling):

Bobestyreren har ikke meddelt lodtagere eller andre den information, de efter DSL har krav på: _____%

Bobestyreren har ikke inddraget lodtagere på korrekt måde i beslutningsprocessen i boet: _____%

Bobestyreren har ikke fremmet boets behandling på behørig vis: _____%

En af bobestyreren truffen afgørelse ønskes ændret eller tilsidesat: _____%

Disciplinær klage: _____%

Inhabilitet: _____%

Andet: _____%

Søger skifteretten fortrinsvis klagesager løst uformelt (ved telefonisk mægling m.v.) eller formelt (dvs. efter fremgangsmåden i DSL § 97):

(Sæt ét kryds)

- Næsten altid uformelt: _____
- Overvejende uformelt: _____
- Næsten altid formelt: _____
- Overvejende formelt: _____
- I lige høj grad: _____

Er skifteretten tilfreds med reglerne for klager over bobestyrere:

Ja: _____

Nej: _____

Hvis nej, hvori består problemet:

---

3. Domstvister, jfr. dødsboskiftelovens § 89:

Antallet af domstvister i medfør af DSL § 89 årligt ca.: _____

Hvilke tvister er der oftest tale om (angiv procentvis fordeling):

Arveforhold: _____%

Fordring og krav mod boet m.v.: _____%

Krav på tilbagelevering m.v. til boet: _____%

Spørgsmål om retten til en kapital iflg.
en livsforsikring m.v. _____%

Krav, der gøres gældende af boet, når
parterne er enige om, at sagen skal
afgøres ved skifteretten: _____%

Volder afgrænsningen mellem bobestyrers kompetence og skifterettens kompetence problemer i praksis:

Ja: _____

Nej: _____

Hvis ja, hvori består problemet (beskriv kortfattet):

Har skifteretten forslag til ændringer/forbedringer:

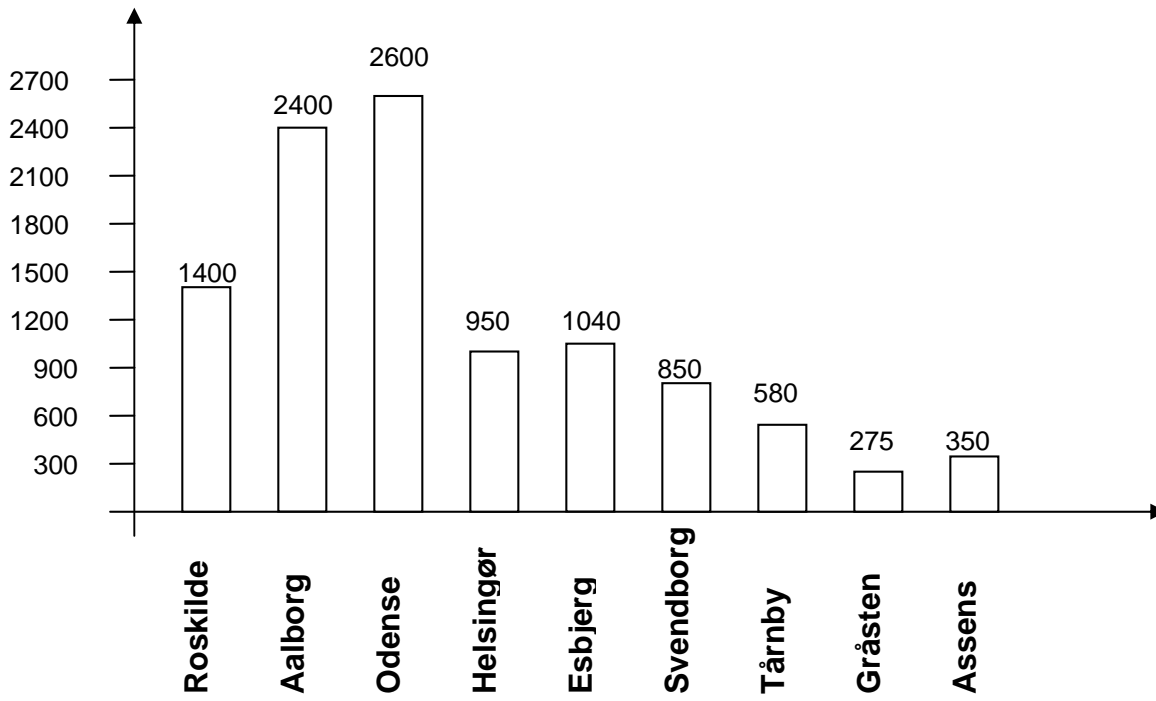

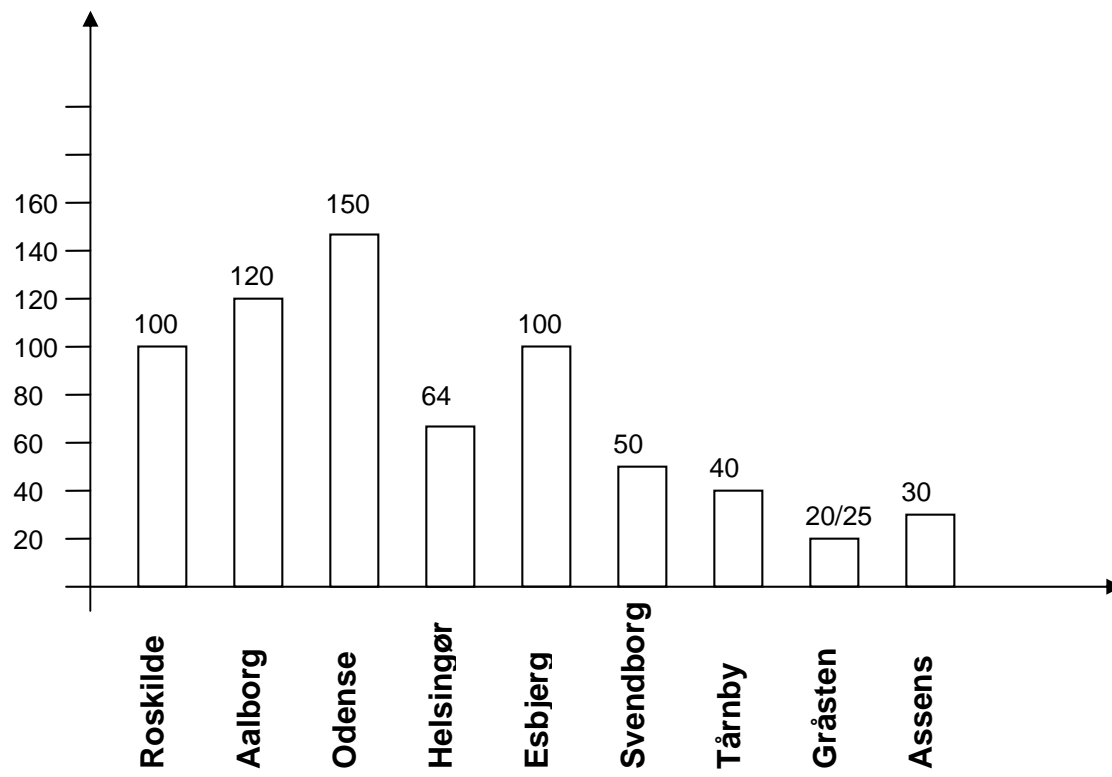
Ønskes en kopi af specialet tilsendt: Ja: _____ Nej: _____

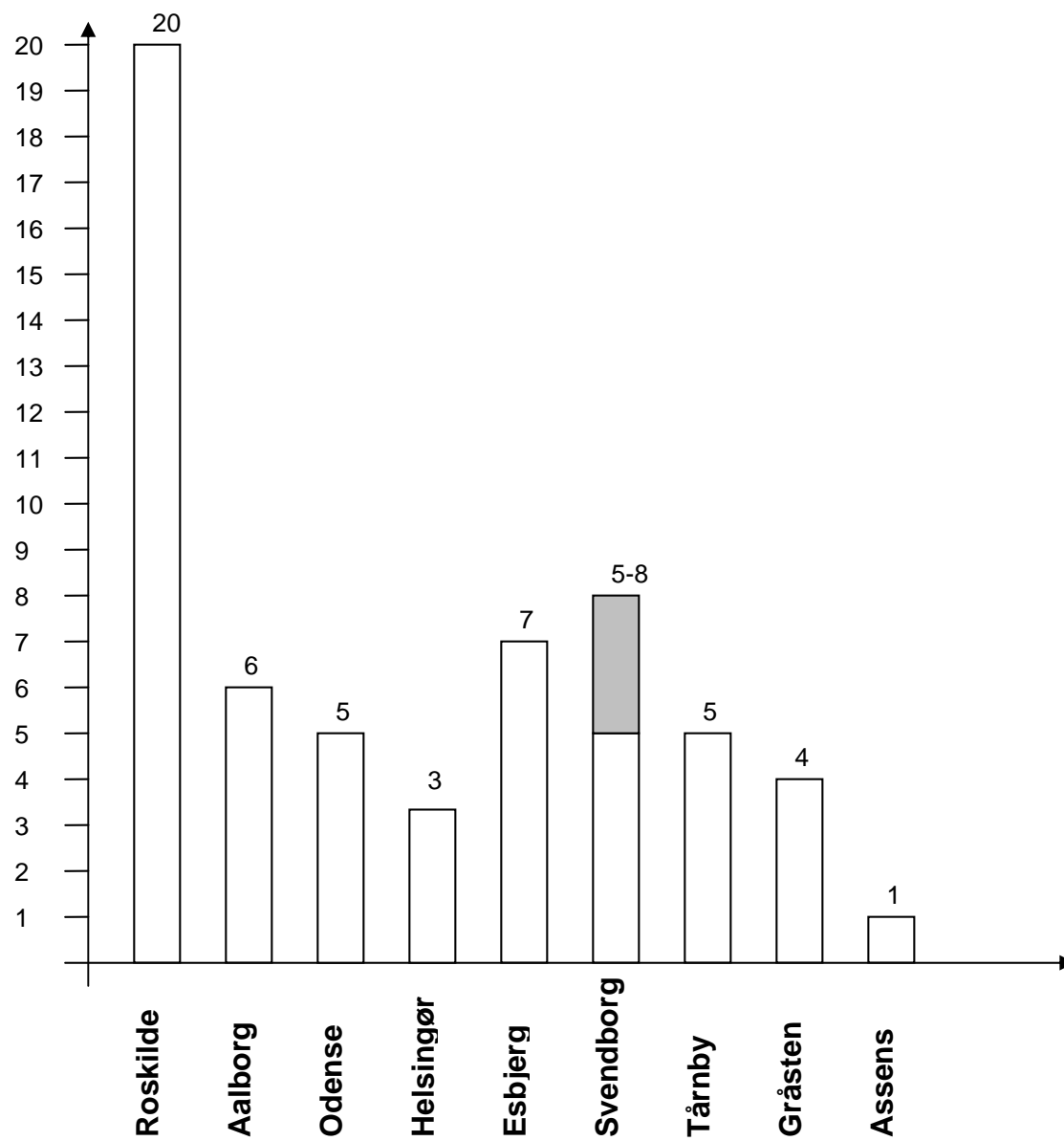
Årligt antal dødsboer ca.

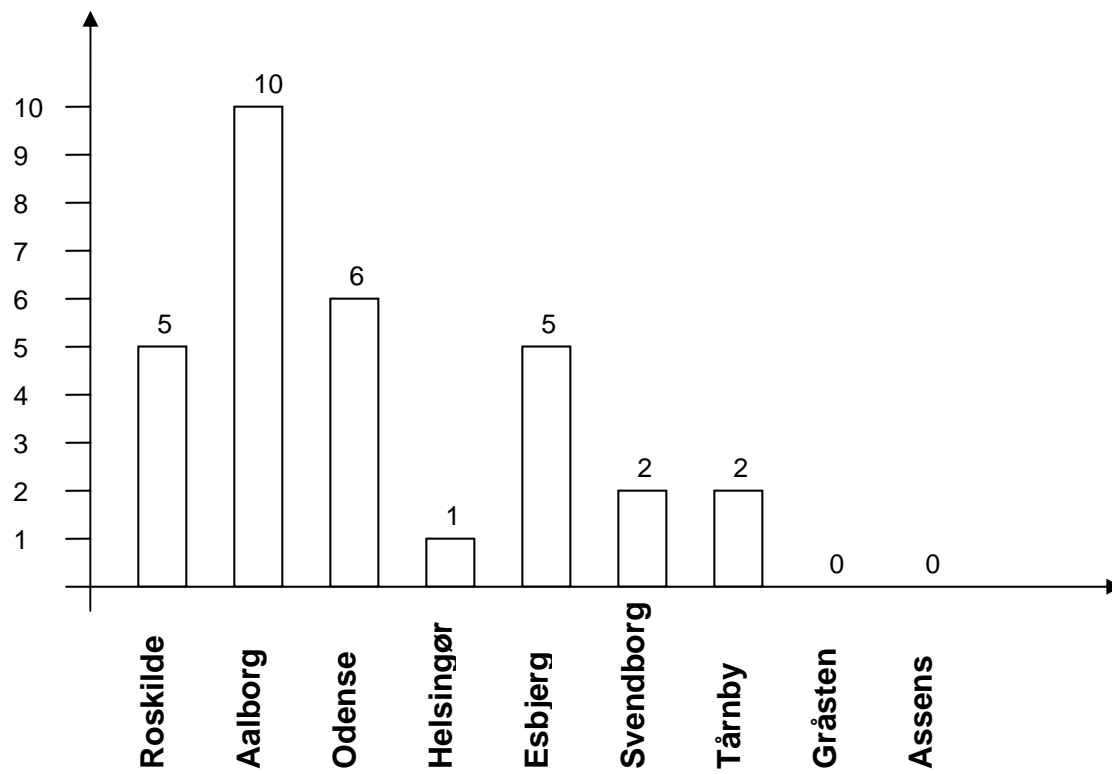
Årligt antal bobestyrerboer ca.

Antal klager over bobestyrere ca.

Antallet af domstvister i medfør af DSL §89 årligt ca.

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.